

Ось вона —
нова дівчина
Володимира
Кличка!

c. 6 »

**Після 4-ї стадії
раку легень
Олег Бочаров
повертається
на роботу**

c. 7 »

Цікава

ГАЗЕТА
на вихідні

11 жовтня 2018 року №41 (45) Ціна 5 грн

● ГЕРОЯМ СЛАВА!

Надія Хвешук
і Зіновій Самчук
вибрали смерть,
а не рабство.

Одна куля — для коханої, друга — для себе...

У січні 2016 року померла киянка Ярослава Калиновська. Через кілька місяців її прах перевезли із столиці на Волинь — у село Зимне Володимир-Волинського району і захоронили у могилі, де покояться її дядьки — борці за Україну. Такою була остання воля Ярослави. Вона сама народилась у бункері повстанців УПА Надії Хвешук та Зіновія Самчука, які, щоб не потрапити живими до рук ворогів, застрелились. Але про це все, як і про існування великої родини на Волині, жінка дізналась уже в зрілому віці, після проголошення Незалежності

Василь УЛІЦЬКИЙ,
Олександр ЗГОРАНЕЦЬ

ЩОБ БОРОТИСЯ ЗА УКРАЇНУ,
ВІДДАЛИ...
НОВОНАРОДЖЕНУ ДОНЬКУ

...батько, як міг, акуратно торкнувся гострим ножем подушечки мізинця немовляти, а мати, витерши сльози, зняла з дитячого пальчика краплину крові і піднесла до свого серця:

— Щоб моя кровиночка завжди була зі мною...

Так повстанці Надія та Зіновій прощалися зі своєю новонародженою дитиною. Щоб далі продовжити боротьбу, восени 1948 року свою кровинку вони віддали родині Поленчуків із села Риковичі Іваничівського району. І Катерина Поленчук, у якої вже було дві доньки, видала малень-

**Можливо, в останні
секунди свого життя
Надія та Зіновій думали
про Ярославу, свою
кровинку, просили
Бога, щоб ангели
Надії, Віри і Любові
були прихильними до
їхньої єдиної дитини й
вберегли її...**

ку Ярославу за свою. Навіть зробила свідоцтво про те, що батьки Ярослави — Поленчук Катерина та Поленчук Андрій. Але спокій у родині тривав недовго: вже 1950-го «органи» вида-

ли довідку, що «Поленчук Ярослава родителів не має».

Проговорилася одна із доньок Катерини Поленчук Ніна, яка зустрічалася із хлопцем-східняком. Кара за повстанську дитину була жорстокою: матір і двох її доньок вивезли до Сибіру (батько на той час уже помер). З Поленчуків назад згодом теж повернулась лише одна з дочок — Стефанія. А малу Ярославу енкаведисти віддали у Ківерці в дитбудинок, де її всиновила киянка Валерія Калиновська, яка перебувала на практиці. Так донька повстанців опинилася у столиці.

А що ж батьки, які її народили? Їхній останній день випав на 30 вересня 1949 року — день Віри, Надії та Любові. Їх оточили у крійці і наказали здатися. Відповідю на це стали два глухі постріли під землею. Щоб не потрапити в руки карателів, Надія та Зіновій застрелилися...

Можливо, в останні секунди свого життя Надія та Зіновій думали про Ярославу, свою кровинку, просили Бога, щоб ангели Надії, Віри і Любові були прихильними до їхньої єдиної дитини й вберегли її...

Закінчення на с. 3 »

● ПРОФЕСІОНАЛИ

Мить слави і визнання. А насправді для цього педагога любов учнів цінніша у рази.

**Найкращий учитель України:
«Економісти чи юристи
не побудують ані атомних станцій,
ані нових комп’ютерів»**

71-річний Пауль Шишиничка домашніх завдань із фізики задає багато, але оцінками учнів «не пресує». Має особливу думку і про педагогічну працю: «Коли ти просто приходиш і відчитуєш своє — це жахливо»

Інна ПІЛЮК

**І ЧУДОВИМ ФУТБОЛІСТАМ
ПОТРІБЕН ТРЕНЕР**

Викладач фізики й астрономії Чернівецького міського ліцею №1 минулого року став переможцем українського етапу премії Global Teacher Prize, яку ще називають Нобелівською премією для вчителів. Це не перша нагорода талановитого педагога, але, окрім престижних звань та відзнак, має він найціннішу: його самого і його нелегкий (а для багатьох, чого гріха тайти, ледь не ненависний) предмет люблять діти.

Сам Пауль Францович порівнює свою роль у житті класу, школи та кожного з учнів із тренерською роботою: «Чому футбольні команди, які складаються з чудових гравців, потребують тренера? Бо залежно від того, наскільки він буде професійним, команда може стати гіршою або кращою. Так само і з учителем. Дуже важливо підказати дитині правильний напрямок її розвитку. Педагог повинен добре знати свій предмет, але й має показувати, звідки ще можна черпати інформацію, а не бути істиною в останній інстанції». Ймовірно, якраз такий учитель-помічник трапився цьому викладачеві колись у шкільні роки. Хлопець цікавився технікою, відвідував авіамодельний гурток. Пригадує, що у його сільській Берегометській школі Кіцманського району на Чернівеччині практично всі викладачі були ентузіастами, які дуже самовіддано працювали. Старенькі школи їхніми стараннями мали добре обладнані лабораторії з фізики, хімії, біології, чудові майстерні, яких тепер і в місті не побачиш. Якраз завдяки практичним дослідженням важка і незрозуміла багатьом дітям фізика перетворилася для Пауля на заняття всього життя.

Закінчення на с. 5 »

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Про найкращих учителів, безсовісних артистів та зрадливих чиновників

Найрезонансніші події в житті країни та світу очима наших журналістів

Неймовірно: педагогові заплатили 250 тисяч гривень

«Діти дають мені крила», — заявив викладач інформатики із Запоріжжя Олександр Жук (на фото), який став найкращим учителем в Україні у 2018 році за версію Global Teacher Prize Ukraine

Переможець викладає цей предмет для дітей із особливими потребами в школі-інтернаті «Джерело». Він може заспівати пісню Дмитра Монатика мовою жестів, щоб бути з учнями на одній хвилі. Раніше Олександр хотів бути економістом і працювати в податковій, але передумав і став учителем. Для цього він опанував психологію та мову жестів.

Робочий день Олександра починається о 6:30, коли веде дітей інтернату на сніданок. Закінчує працювати об 11-ї вечора. «Коли погано на душі, ці діти дають крила. Ми з ними подорожуємо. Ім хочеться дати можливість розвиватися і бути соціально адаптованими», — каже педагог. Його учні займають призові місця на конкурсах із комп'ютерної графіки та веб-дизайну, беруть участь у «битвах» роботів.

Олександр Жук розробляє спеціальні конспекти уроків, а також написав наукову працю, у якій пояснив аспекти навчання дітей із порушенням слуху. Учитель танцює

Олександра Жука привітав Президент Петро Порошенко: «Особливо приємно, що серед найкращих вчителів України багато тих, хто спеціалізується саме на інклюзивній освіті».

салську і займається йогою. Переможець отримав нагороду — 250 тисяч гривень. У березні 2019 року він може поїхати на Global Education & Skills Forum 2019 у Дубай, де матиме змогу познайомитися та поспілкуватися з найкращими вчителями світу.

P. S. Global Teacher Prize Ukraine — це щорічна національна премія для вчителів-агентів освітніх змін. Вона покликана відзначити досягнення пе-

ПРЯМА МОВА

Олександр ЛУКАШЕНКО, президент Білорусі, тішиться, що його сини — не мажори:

Муже радий, що вони не стали золотою молоддю, як модно зараз говорити... Я думаю, що ви повірите в мою щирість, тому що ви моїх дітей ніде розпальцюваними не бачите. А якщо побачите — скажіть, навіть напишіть. Мимтєво відреагую. Я привчу їх жити так, як і ви, як живуть прості люди.

фото youtube.com

Склад боєприпасів на Чернігівщині диверсанти підрвали в чотирьох місцях

У ніч на 9 жовтня поблизу міста Ічня вибухнув арсенал

Через це із зони можливого ураження вивезли понад 12 тисяч осіб. На щастя, на момент здачі номера до друку, жертв та поранених не було ні серед військових, ні серед цивільних.

Заступник начальника Генштабу ЗСУ Радіон Тимошенко заявив про ймовірність диверсії на складі боєприпасів. «За даними оперативної групи Генерального штабу,

яка провела опитування вартових на постах, — вона підтверджує факт вибухів, тобто підриву, у чотирьох місцях арсеналу, внаслідок чого виникла пожежа», — пояснив він.

На жаль, можна прогнозувати, що в найближчий, передвиборчий рік диверсії та теракти в Україні буде немало. Такими способом ворог хоче вплинути на результати перегонів і втримати Україну у своїй орбіті. Невже думає: якщо не залякав нас раніше, то це вдасться зараз?

Як може український артист, який святкує 9 Травня з Путіним, бути народним?

14 нардепів пропонують парламенту просити Раду національної безпеки та оборони України безстроково позбавити звання «народний артист України» співаків Філіпа Кіркорова, Миколу Баскова, Таїсію Повалій та Ані Лорак, а заслуженого артиста України — Віталія Козловського, Світлану Лободу і російського режисера Володимира Бортка

Про це йдеться у відповідному законопроекті. Один із авторів документа Евген Рибчинський заявив: «Ці артисти — зрадники, які під час війни розважають оку-

пантами... Якщо Козловський святкує 9 Травня в Москві під їхніми прапорами, то який же він заслужений артист України? Стосовно Повалій, то вона співала десятки моїх пісень. І дуже шкода, що через політику її талант був розмінняним на дрібні монети. В Україні вона могла б стати голосом нації, але вибрала інші пріоритети. В Ані Лорак брат загинув на війні в Афганістані. Вона СРСР взагалі має зневажати. Але Кароліна не просто дає концерти у РФ, а й асоціює себе з російською естрадою».

А чи не здається вам, що звання «народний» та «заслужений» треба відмінити взагалі?

Убивця «Петров» шпигував і на Майдані Гідності?

Мішкін — таке справжнє прізвище Олександра Петрова, якого підозрюють в отруєнні у Великобританії колишнього російського шпигуна Сергія Скрипаля та його дочки Юлії

Він — військовий лікар і полковник Головного розвідувального управління Генштабу ВС РФ, повідомляють журналісти-розслідувачі Belligcat. Нишпорки вважають, що паспорт на нове прізвище уродженець Архангельської області Мішкін отримав у 2010 році, коли переїхав до Москви.

З 2011-го по 2018-й Мішкін часто залишав Росію, користуючись своїм новим прізвищем. Він бував у Придністров'ї і кіль-

ка разів — в Україні. За даними Belligcat, останній раз спецагент відвідував Україну під час подій на Майдані в грудні 2013 року. Що саме він тут робив — розслідувачі не повідомляють.

Раніше було оприлюднено справжнє прізвище другого підозрюваного в спробі отруєння Скрипаля: виявилось, що за іменем Руслан Боширов ховався полковник ГРУ Anatolij Chepiga. Цікаво, що обох убивць, які, ймовірно, вчиняли злочини не тільки на території Великобританії, а й в Україні, публічно вигороджував сам «цар» Московії Владімір Путін, заявляючи, що ці громадяни — цивільні.

І після цього ви ще дивуетесь, чому Росію називають терористичним Мордором?

Мішкін та Петров: хіба можуть бути сумніви, що на фото — одна і та ж людина?

313 закарпатських чиновників таємно отримали громадянство Угорщини

Їхні прізвища оприлюднено на сайті «Миротворець»

У список потрапили жителі фактично всіх районів Закарпаття, це чиновники та депутати. Вказано також їхні домашні адреси. Зазначається, що ці особи порушили законодавство шляхом отримання другого громадянства. «Вони присягнули на вірність

Угорщині, перебуваючи на держслужбі та в органах місцевої влади України», — йдеться в повідомленні.

Нагадаємо, що ті українці, які отримували громадянство Угорщини, на прохання консула цієї країни обіцяли тримати цей факт у таємниці. Такі людизрадники, без сумніву, мають бути вигнані зі своїх посад.

● ГЕРОЯМ СЛАВА!

Фото з архіву газети «Волинь»: троюродні сестри Ярослава Калиновська (в центрі) та Любов Храновська (праворуч) біля могили родичів, загиблих за волю України.

Надія Панасюк (Хвешук).

Зіновій Самчук.

Одна куля — для коханої, друга — для себе...

Закінчення. Початок на с.1

**Василь УЛІЦЬКИЙ,
Олександр ЗГОРАНЕЦЬ**

У ПОВСТАНЦІ ПІШЛА ВСЯ РОДИНА

Через десятки років після цих подій відомий на Волині краєзнавець та сподвижник Ярослав Царук, який дізnavся про трагічну долю подружжя з архівів КДБ, з фотографією Надії Хвешук приїхав у село Хорів Локачинського району, де у бункері вони закінчили своє земне життя. Дослідник показав знімок старенькому Федорові Петруку, і той... зашовся плачем, виціловуючи світлину: «Це вона, наша красунечка, це вона, наша кралечка...»

— Я все добре пам'ятаю. Вони постриглися у бункері мого сусіда і кума Євгена Доскоча, — сказав тоді зворушений Федір Петрук. — А до того цілій рік жили в мене у скрині. Того ж 1949-го Євгена Доскоча та його дружину Ірину, у яких була крійка, засудили на 10 років...

Ніхто не знає, де покояться тіла Надії та Зіновія. Російські загарбники мали багато способів відбирати людську пам'ять, і один із них — знищенню могил. У 1944 році, коли німців погнали на захід, «другі совети» заходились руйнувати поховання борців за волю України. Так вони вчинили і з могилою, в якій були захоронені два брати Надії Хвешук — Іван та Федір, що їх радянські «визволителі» ще у 1941-му жорстоко закатували у Володимир-Волинській тюрмі (на упізнанні жінки непримотомні). Могилу наказали підірвати. Кістки розлетілись у різні боки, а на місці вирви селян змусили викидати сміття. До речі, ще один із чотирьох братів Надії Хвешук — Андрон — теж пішов в УПА і загинув у бою з німцями під Свинарином. Четвертий — Трохим — оче-

видно, знайшов смерть у рядах польської армії.

— Але наша сім'я завжди пам'ятала місце, де була могила Івана та Федора, — згадувала Любов Храновська з Володимира-Волинського, для якої загиблі брати були двоюродними дядьками. — Ми приходили туди і моя бабуся зверталася до мене: «Поклади, Любочко, у це зіллячко крашанку», або: «Давай залишимо тут пасочку». А інколи, як поблизу не було нікого, бабуся починала ридати: «Ой, мої голуби сиві, мої хлопчики, розкидані ваші кісточки...». Коли бабуся померла, на це місце ми стали приходити вже з ма-

**Ніхто не знає,
де покояться тіла Надії
та Зіновія. Російські
загарбники мали багато
способів відбирати
людську пам'ять, і один
із них — знищення могил.**

мою. І мені у ті радянські часи у сім'ї чомусь не боялися говорити, що ось тут лежать мої дядьки, які загинули за Україну. Не було для мене таємницею і те, за яким одвірком у хаті ми ховали їхні фотографії.

У 2002 році могилу, у якій лежать Федір та Іван Хвешуки, відновили. Але під написом «Полягли за волю України» — ще чотири прізвища: Надії Хвешук, її чоловіка — Зіновія Самчука, брата Андrona Хвешука і Харитини Хвешук — матері п'ятьох дітей, четверо з яких загинули в УПА. Залишившись самотньою, вона вирішила піти на пошуки п'ятого сина, Трохима, який воював у польській армії і, можливо, ще десь був живий. Згорювана мати подалася у Польщу, й там її слід загубився...

СКРИКНУЛА: «ОЙ, НАДЯ ВОСКРЕСЛА!» — І ЗОМЛІА

Тоді, у 2002-му, Ярослава Калиновська уже була на відкритті символічного пам'ятника її батькам. Виявилось, що вона паралельно із краєзнавцем Ярославом Царуком «копала» цю історію. Доля звела їх разом у сели Загорові, де відзначали річницю великого бою УПА з німцями, і вже спільно вони відтворили мозаїку подій тих часів.

Не забарилася і перша зустріч зі своєю, досі незнаною, волинською рідною як з боку батька, так і з боку матері. Виявилось, що її батька Зіновія було 10 братів та сестер, більшість з яких теж переважала в ОУН та УПА. Двох братів росіяни розстріляли у Луцькій тюрмі, ще чотирьох родичів вивезли в Сибір. Хоч рідня сильно порідшала, але першого разу, коли пані Ярослава приїздila на Волинь, вона відвідала родичів за дев'ятьма адресами. Її прийняли за свою. Були сльози, були довгі розмови. Згодом киянка гостювала тут і по кілька тижнів.

— Пригадую, коли Ярослава вперше зайдла до хати, то моя мама тільки скрикнула: «Ой, Надя воскресла!», — такі вони були схожі — і зомліа, — згадує Любов Храновська, троюродна сестра Ярослави.

— Раніше я любила щороку їздити в Крим, — розповідала нам пані Ярослава при зустрічі. — А тепер у мене інший маршрут — Волинь, тягне до віднайденої рідні.

...**Названа мама Ярослави Калиновської прожила 101 рік і померла у 2014-му, а через два роки, на жаль, відійшла у Вічність і сама Ярослава. Дітей у неї не було. Доночка повстанців заповіла поховати її на Волині. І її воля була виконана. Тепер ця жінка спочиває в одній землі із її жертовною та нескореною родиною, зберегти пам'ять про яку — наш спільній обов'язок.**

● до сліз

«Синку, не забувай, що все повторюється»

Проникливий лист старого чоловіка

bucatarianoastra.online

«Синку, скільки себе пам'ятаю, у мене було важке життя. Але зараз набагато важче, ніж раніше. Колись воно було легшим. Люди були бідніші, але серця їхні — добриші, сповнені любові й поваги до близьких. Батьки були батьками, матері — матерями, а діти — безневинними.

Сьогодні все більше людей у всьому світі вмишається слізами, бо для багатьох «щастя» — це слово з казки.

Скажу тобі, синку, що дуже давно не відчував

Foto Bucataria Nostra.

**Мої діти ставляться до мене
так само, як і я колись до своїх
батьків.**

радості й спокою. Я навіть не пам'ятаю, коли останній раз сміявся — серцем, душою.

Мені соромно, але про своє життя можу сказати лише одне: воно було таким, як будь-яке інше. Я не жив якось по-особливому. Мої діти гарно ставляться до мене. Все, що я хочу, — щоб їм було добре.

У них — своє життя, сім'ї, діти. Вони приходять до мене, коли їм випадає, і радують мене, коли можуть.

Я сиджу біля вікна і чекаю їх. Їхній прихід для мене, як промінець сонця з-за хмар. Але воно рідко усміхається мені.

Діти говорять, що в них багато роботи і зобов'язань, їм важко знайти час, щоб провідувати мене частіше. Коли вони приходять, весь час поспішають, щоб скоріше піти. Але я розумію їх і все одно радію їхньому приходу.

Знаєш, що я думаю? Що все повторюється. Все, що Бог дає нам, людям.

Мої діти ставляться до мене так само, як і я колись до своїх батьків.

Сьогодні ми молоді й бадьорі, а завтра — люди похилого віку. Сьогодні ми сильні, завтра — слабкі. Хто знає, що чекає нас у майбутньому?

Колись я був веселим, повним сил і радості. Ті часи минули.

Тепер сиджу, дивлюся у вікно. І чекаю. Як мої батьки ждали мене.

Пам'ятай, синку: все повторюється!

● КОЛЕСО ІСТОРІЇ

На першій службі Божій українською мовою диригував Леонович — автор «Щедрика»

100 років тому незалежності нашої церкви прагнули віряни, але опір чинило вище духовенство, яке складалося переважно з росіян

Василь УЛІЦЬКИЙ

«АВТОКЕФАЛІЯ — ЦЕ НЕ ЛІШЕ ЦЕРКОВНА, А Й ДЕРЖАВНА НАША НЕОБХІДНІСТЬ»

Ось як про це згадує в мемуарах гетьман Павло Скоропадський: «Яким чином людина, яка народилась та все життя прожила, скажімо, у Калузькій губернії, може сприяти середовищі життя населення Подільської?». Він жалував, що єпископи були зарадто далекими від простих українців, яким російське «чорносотенство православного духовенства не підходить».

Утім Скоропадський доволі прохолодно ставився до створення Української православної автокефальної церкви.

Нового поштовху в цьому питанні рівно 100 років тому спробував дати Олександр Лотоцький, який у жовтні 1918-го очолив міністерство віросповідань в уряді гетьмана. Лотоцький був одним із найбільш послідовних і наполегливих діячів у відстоюванні української церковної незалежності, і це саме його слова повторюють наші теперішні політики: «Автокефалія — це не лише церковна, а й державна наша необхідність». Та вже через місяць уряд пішов у відставку, а гетьмана Скоропадського замінила Директорія.

Проте Симон Петлюра був набагато радикальнішим за свого попередника в церковних питаннях, і дуже скоро було прийнято Закон про верховне управління УАПЦ, головною засадою якого стало проголошення її незалежності.

Найбільшими противниками автокефалії, до слова, були волинський архієпископ Євлогій та київський митрополит Антоній, тому їх вислали до Бучацького греко-католицького монастиря. Не виключено, що це спонукало їх інакше подивитися на національну церкву. Вражений архієпископ-волинянин, приміром, так описував тутешню літургію: «У храмі нас поставили на хори. Прихожан було досить багато. Чоловіки в кожухах, жіноцтво... В кінці служби замість

У 1921 році на Всеукраїнському православному Соборі, який відбувся у Софії Київській, організаційно оформили Українську автокефальну православну церкву.

запричасного вірша грінув «Ще не вмерла Україна».

До речі, Павло Скоропадський хоч і недоблюбував греко-католиків-уніатів, але визнавав привабливий національний характер їхньої церкви. Особисто стежив за діяльністю митрополита Андрея Шептицького. «Я читав їхні листівки, вони надзвичайно вдало складені. Шептицький вміє захопити українця душою та тілом, граючи на національному почутті та любові до України. Недаремно він все більше імпонує нашій українській молоді», — ділився своїми враженнями гетьман.

У ХРАМІ НЕ ПОМІСТИЛИСЬ УСІ ОХОЧІ ПОСЛУХАТИ СЛОВО БОЖЕ РІДНОЮ МОВОЮ

Тим часом, попри не надто активну підтримку єпископами незалежності української церкви, велике бурління було в низах, серед священиків і вірян. Ось як цю стихію описує історик та журналіст Олег Шама: «У Києві парафіяни єпископа Назарія (Блінова), який тимчасово очолив митрополію замість Антонія, попросили читати Євангеліє українською мовою. Той відмовився, і збори

Олександр Лотоцький
століття тому очолював дипломатичну місію до Константинополя зі зверненням про Томос.

Симон Петлюра був у церковних питаннях набагато радикальнішим за свого попередника — гетьмана Павла Скоропадського, і дуже скоро було прийнято Закон про верховне управління УАПЦ, головною засадою якого стало проголошення її незалежності.

мирян склали статут своєї церкви. Уряд (Петлюри. — Ред.) його підписав і затвердив для них парафію в розкішному соборі Святого Миколая на Печерську. У храмовий день — 22 травня 1919 року — на першій службі українською мовою парафіяни не вміщалися в соборі: багато хто стояв біля дверей

і на вулиці. Микола Леонович, автор знаменитого «Щедрика», написав розспіві до цього дня і сам диригував хором».

Тож на початку 1919-го до Стамбула-Константинополя виїхала дипломатична місія на чолі з тим же Олександром Лотоцьким, який мав отримати схвалення автокефалії від Вселенського патріарха. У листі-зверненні до владики були такі слова: «Часи господарювання в нас, на Україні, патріархів московських (з 1686 року. — Ред.), а з 1721 р. Російського Найсвятішого Синоду (Петро I замінив патріарше управління церковно-державним Синодом, який діяв аж до 1917 року. — Ред.), принесли багато шкоди та горя нашій Українській Православній Церкві, бо ми втратили тоді свої стародавні церковні права щодо вибору всього духовенства од читача церковного до митрополита включно, втратили свою українську ієрархію, а примушено було нас окормлятися ієрархією московською, стародавні наші церковні звичаї знищено, текст наших служб церковних змінено, наші національні братські школи й освіту зруйновано і замінено їх московськими... Ми повсякчасно вживали заходів зберегти й заховати все це, — та не сила була наша, бо московський царський уряд відкрито гнітів нас, закидаючи, ніби ми не маємо в себе чистоти Вселенського Православ'я...»

Олександр Лотоцький був талановитим дипломатом та релігієзнавцем. Однак обставини складалися проти нього. На той час у Константинополі не було патріарха, а лише тимчасовий місцеблюститель його престолу Дорофій. Він доволі прихильно поставився до української делегації, але відповідь, що віршувати питання автокефалії буде патріарх, коли його оберуть. Також не на руку нашим посланцям була і непевна ситуація в самій Україні.

У 1921-му в Константинополі Дорофій замінив інший місцеблюститель — Микола Кесарійський. Не чекаючи нового патріарха, в жовтні того ж року в Софії Київській відбувся собор УАПЦ, який обрав своїм митрополитом Василя (Липківського). Нова Українська автокефальна православна церква активно розвивалася у 1920-х роках. Але вже у 1930-х її фактично розгромив Сталін...

Ще більше ЦІКАВИХ ІСТОРІЙ на сайті

VOLYN.COM.UA

Цікава
ГАЗЕТА
на вихідні

Тижневик
«Цікава газета на вихідні»
www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»

Головний редактор і відповідальний за випуск ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович
Зареєстрована 6 жовтня 2017 року.
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі газети «Волинь-нова»

Адреса редакції і видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13

E-mail: tsikava.gazeta@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: у приймальню — (0332) 72-38-94,
з питань реклами — (0332) 77-07-70,
приватних оголошень — (0332) 72-39-32,
розповсюдження — (0332) 72-38-94.

ТзОВ «Газета «Волинь» п/р 26008055520122
КБ «ПриватБанк», МФО 303440 ЕДРПОУ 02471695

Друк офсетний. Обсяг — 4 друковані аркуші
Передплатний індекс: 60307
РЕєстраційний номер
КВ № 22953-12853Р 06.10.2017 р.
Віддруковано: Поліграфічне видавництво
«А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль.
Тел.: (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua
Тираж 16 600 **Замовлення №1193**

● ПРОФЕСІОНАЛИ

Найкращий учитель України: «Економісти чи юристи не побудують ані атомних станцій, ані нових комп'ютерів»

71-річний Пауль Пшенічка домашніх завдань із фізики задає багато, але оцінками учнів «не пресує». Має особливу думку і про педагогічну працю: «Коли ти просто приходиш і відчишуєш своє – це жахливо»

Закінчення. Початок на с.1

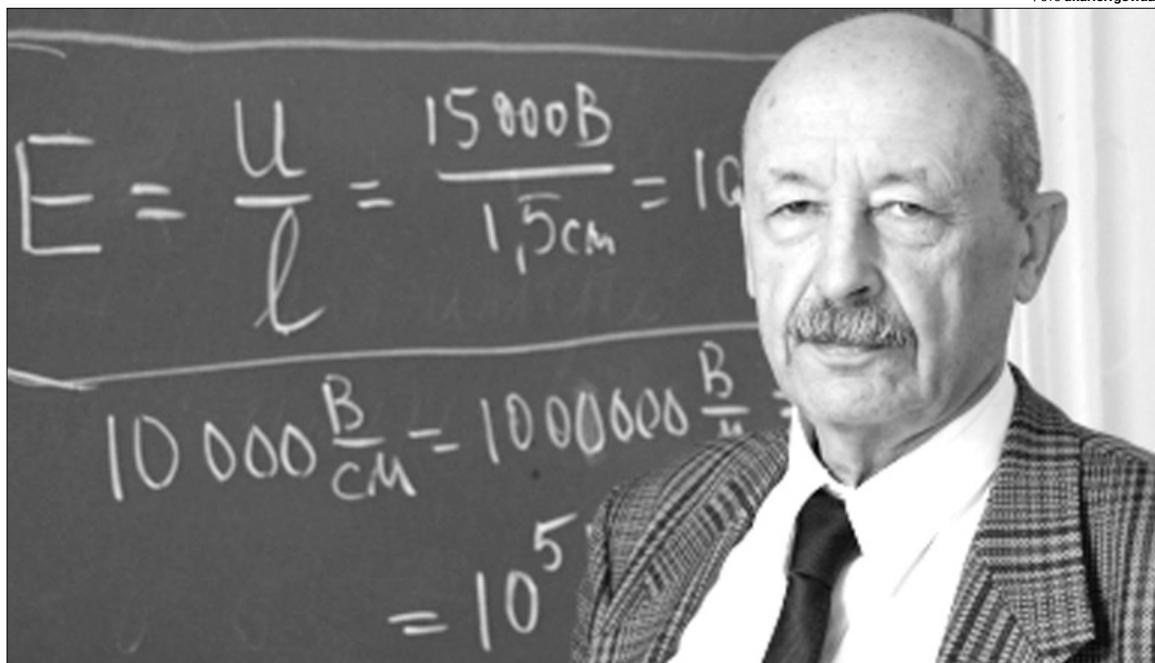
Інна ПЛЮК

**«ПРОЕКТ У МЕНЕ МОЖУТЬ
ПИСАТИ І РІК, І ДВА»**

«Ви знаєте, чому небо синє?» – так у нього може починатися урок. Мабуть, більшість людей над цим і не замислються. І от серед учнів, запевняє педагог, у декого обов'язково виникне бажання знайти відповідь на це запитання. Його уроки – це суцільне цікаве дослідження, співавторами якого стають учні. Так завдяки експериментам і практичним заняттям діти згодом перестають вважати фізику важкою. З тими, хто цікавиться предметом більше, невтомний вчитель завжди займається після уроків, незалежно від того, платять за це чи ні.

Пауль Пшенічка щиро вболіває за розвиток природничих наук, але поки доводиться спостерігати тільки їхній занепад. Навіть із назви ліцею, де він викладає, 10 років тому забрали слово «фізика» і він перетворив свій профіль із фізико-математичного на математичний та економічний. «Ймовірно, ініціатори такого рішення побоювалися, що ця складна для вивчення дисципліна відлякуватиме потенційних економістів чи юристів, – каже Пауль Францович. – Якщо раніше у нас точні та технічні науки були на висоті, то тепер їх замінили ті спеціальності, котрі приносять більше грошей. Але економісти чи юристи не побудують ані атомних станцій, ані нових комп'ютерів. Природнича освіта, яка в Радянському Союзі традиційно була сильною, занепадає. Років через 10 її криза дастися взнаки. Якщо так триватиме й надалі, скоро в нас не буде добре підготовлених інженерних кадрів. Де ми братимемо таких спеціалістів?»

Тож Пауль Пшенічка як може намагається зберегти цю зацікавленість своєю дисципліною. «Для моїх учнів курс фізики – живий, –

А ваш викладач зумів зробити фізику улюбленим предметом?

Жартують, що ніщо людське педагогам не чуже. На відпочинку.

**“
Природнича освіта
і точні науки, які
в Радянському
Союзі традиційно
були сильними,
 занепадають. Років
через 10 криза дастися
взнаки. Якщо так
триватиме й надалі,
то скоро в нас не буде
добре підготовлених
інженерних кадрів. Де
ми братимемо таких
спеціалістів?
”**

ділиться секретами вчителя. – Це не лише те, що написано в підручнику. Я практикую давати для роботи проекти, які передбачають вирішення під керівництвом педагога певної наукової проблеми. Діти можуть працювати над цим і

рік, і два, самі проводити досліди, консультуватися з викладачами та студентами вишів. А натомість багато хто метод проектів розуміє неправильно: дають завдання зробити плакат, реферат, ще щось, називаючи це проектом. Така робота забирає дуже багато часу, а коефіцієнт її корисної дії низенький. Адже проектної діяльності, наукового пошуку насправді немає».

**ЗУБРІННЮ – НІ, РОЗУМІННЮ –
ТАК, НОВАТОРСТВУ – ПОВНИЙ
ВПЕРЕД!**

Чоловік хоч і працює в школі майже 50 років, на розвиток освіти має сучасні та прогресивні по-гляди. Він вважає ненормальним, коли в 10–11 класах школярі вивчають по 18 різних предметів, багато з яких нічого їм не дають. Та й окремі навчальні програми визнає недосконалими: «От підручник з історії, як на мене, схожий на телефонний довідник – купа прізвищ і цифр. Його можна тільки збурити. Тим часом краще було б викладати не просто історію, а аналітичну історію, не просто географію, а аналітичну географію. Щоб діти розуміли, чому й звідки все береться. Кращі вчителі так і роблять».

Разом з тим педагог визнає, що деякі речі (а у фізиці це надзвичливо) треба вивчити і дуже добре запам'ятати, бо інакше не буде бази, на якій людина будуватиме далі свою роботу. Тому домашніх завдань задає багато, сильнішим учням пропонує додаткові, складніші задачі. Але якщо у них щось не виходить, ніколи «не пресує» оцінками. Каже, всі діти – індивідуальні, і треба до цього підлаштуватися. «Є учні, які погано сприймають матеріал на уроці, сидять, слухають і не встигають звичити, – розповідає про проблему з осо-бистого досвіду. – Їм треба дати якесь завдання додому, потім допомогти із ним впоратися. Є учні, які не можуть одночасно конспектувати й слухати. Я їм дозволяю тільки слухати, а конспектують вони підручник у дома. Є й такі, які так пишуть у зошиті, що й самі потім не можуть прочитати. Я на це не звертаю уваги. Головне, щоб вони із захопленням ставилися до всього цього, розуміли, слухали, реагували».

Усіх своїх учнів Пауль Пшенічка називає талановитими та здібними, одне слово – найкращими. Вони для нього є найдієвішим стимулом у майже 72 роки продовжувати займатися улюбленою справою: «Якщо викладач не має зацікавленої творчої аудиторії, то в нього взагалі зникає охота працювати. Коли ти просто приходиш і відчишуєш своє – це жахливо».

І ПРО ОСОБИСТІ

У Пауля Пшенічки рано помрла дружина, і він самотужки виховував сина. Має двох онуків. Із власної ініціативи вивчив англійську мову. Знає також німецьку та чеську. У вільний час любить кататися на гірських лижах.

● ЗІРКОВИЙ РОМАН

Фото nv.ua.

Якщо дасть Бог – це буде найсильніша пара світу.

Фото isport.ua.

Ось вона — нова дівчина Володимира Кличка!

Легендарний український боксер, який розійшовся з американською акторкою Хейден Панеттьєрі, схоже, недовго засидиться в холостяках

Лілія МУЗИКА,
fakty.ua

Цими днями у Києві на конгресі Всесвітньої боксерської ради (WBC) екс-чемпіон світу з'явився у компанії повної протилежності мініатюрній блондинці Хейден, яка була менша за нього на 45 сантиметрів (198 проти 153).

42-річний Володимир Кличко проводив час із високою (жінку зі зростом 171 см такою можна вважати) жагучою брюнеткою. Нею виявилася знаменита спортсменка, 37-літня Сесілія Брекхус, названа найкращою жінкою-боксером планети 2017-го.

Спортсмен мило спілкувався зі смаглявою красунею, ніжно обіймаючи її за талію, вона сміялася, камери фіксували їхні поцілунки. Вони були абсолютно щасливою парою. ЗМІ заговорили про новий роман Кличка-молодшого.

Сесілія і Володимир знають одне одного не перший рік. Брекхус є абсолютною чемпіонкою світу в напівсередній ваговій категорії. Пару давно пов'язують дружні та ділові стосунки. Три роки тому спортсменка уклала контракт з промоутерською компанією братів Кличків K2 Promotions.

Сесілія Брекхус народилася в Колумбії. У 5-літньому віці її удочерила пара з Норвегії.

Сесілія Брекхус народилася в Колумбії. У 5-літньому віці її удочерила пара з Норвегії. Спортсменка є гордістю цієї країни, геройною світських хронік і глянцевих журналів.

Вона перша в історії жінка, яка зібрала всі чемпіонські пояси за основними версіями – WBA, WBC, WBO, IBF, IBO. На професійному рингу Сесілія провела 34 поєдинки і жодного разу не програла.

Нагадаємо, Володимир Кличко розлучився з Хейден Панеттьєрі влітку цього року. Їхні стосунки тривали з 2009-го. У грудні 2014-го в них народилася дочка Кайя-Євдокія. Закохані багато говорили про весілля.

але до шлюбу справа так і не дійшла. У колишньої нареченої нині нове життя і новий роман із молодим американським актором. ЗМІ повідомляють, що зараз трирічна Кайя-Євдокія проводить більше часу зі своїм батьком і його рідними в Європі та Флориді (США).

Варто відзначити, що Хейден і Сесілія були знайомі. Брекхус і раніше відвідувала Київ як спеціальна гость на всіх останніх поєдинках Володимира Кличка.

Проте свої нинішні стосунки Володимир і Сесілія не коментують. Хоча що тут коментувати — все і так ясно.

Фото umolda.kiev.ua

Приборкати таку левицю ще нікому не вдалося. Наш Володя зможе?

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРИАЛ

Фатальна жінка

**Закінчення.
Початок на с. 16**

Леся СМОЛКІ

Він пояснив:

— Здається, саме про цю жінку мені дещо розповідали.

— Що? — визвірився. — Вона повія?

— Ні. Просто з нею зв'язані деякі непевні справи.

— Які?

— Зачекай кілька днів. Я розпитаю, щоб бути упевненим до кінця. Де вона живе? Я доведу тебе, що вона — фатальна жінка.

Не хотів називати адресу Ангеліни, побоюючись, що Гнат говорить це все для того, щоб завітати в гості до дівчини, і спочатку не відповів. Але він заскочив мене зненацька запитанням:

— Чому, по-твоєму, така гарна і приемна жінка в такому віці не має сім'ї? Адже, дивлячись на Ангеліну, за лічені секунди хочеться одруженитися з нею, чи не так, хлопці? — голосно звернувшись він до наших холостяків і дістав мовчазне підтвердження на своє запитання у вигляді похитування головою. Бачиш? Тут щось не те. У біографії цієї жінки мусять бути темні плями, — від його зловісного тону мороз пішов поза шкірою.

Уже через два дні Гнат чекав на мене біля проходної з таким виразом обличчя, що неважко було згадатися — він щось дізнався, і то «щось» непримінне. Так і є.

— Вона — відьма.

— Тю на тебе.

— Точно. Волосся руде?

— Руде, то й що?

— Це нічого, але волосся тільки довершує демонічний малюнок Ангеліни.

— От бачиш — Ангеліна. Хіба від цього імені не віс чимось божественным? Вона ж називає себе Ангелом.

— Ні, вона просто не договорює до кінця.

— Тобі?

— Ангел смерті, — я виразно покрутів пальцем біля скроні.

— Смійся, дурнику, смійся, доки ще живий!

— Ти ще довго патякатимеш дурню подібного типу?

— Ангеліна не одруженена тому, що вже двічі мала виходити заміж, але її женихи гинули незадовго до весілля. Перший потрапив в автомобільну катастрофу, другий — втопився у річці. Тепер черга за третьим. Згадай магічні числа «три, сім, дев'ять». Казав же, що така жінка просто так не може бути неодруженено...

Я не повірив жодному слову Гната, але... Значить, повірив. Бо вони таки приходили в голову,

точніше, не виходили з голови, як слова шлягеру. Тому наважився поговорити з Ангеліною.

— Ангеле, ти така пристрасна, ніжна. Напевне, кожних п'ять хвилин тільки те їй робиш, що закохуєшся то в одного, то в іншого?

Її величезні очі потемніли від обурення, та вона тільки гірко зітхнула і невесело проказала:

— Ні, я закохувалася лише тричі. Але перші два рази це мало трагічні наслідки — хлопці, яких любила, чомусь гинули.

— А третій?

— А третій — ти любий. Поховавши другу свою любов,

Ангеліна не одруженена тому, що вже двічі мала виходити заміж, але її женихи гинули незадовго до весілля.

п'ять років не могла дивитись на мужчин, і тільки тобі вдалося знova полонити моє серце.

У мені все похололо. Третій. Розпити з тими двома попередниками пляшку смерті на трюх! Молодчина Гнат, що так потурбувався про мене, а я ще смів його підозрювати. На неслухняних, ніби ватних ногах підійшов до дівчини. Востаннє глянув у таке любе обличчя і сказав:

— Мене посилають у відрядження на два місяці. Я тобі буду телефонувати.

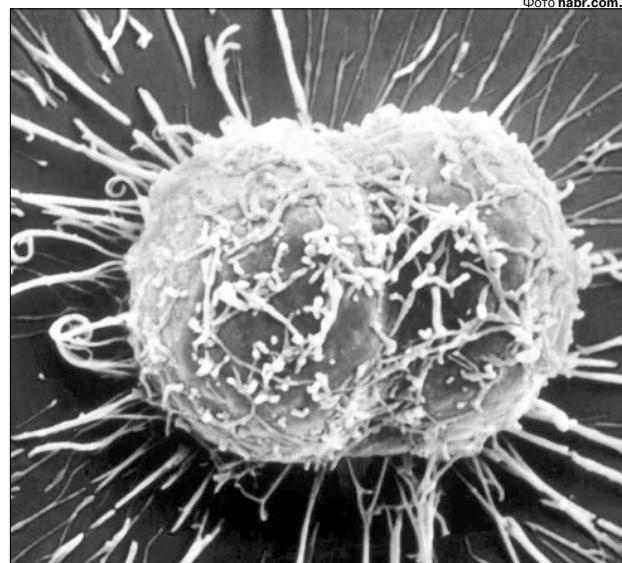
Губи Ангеліни презирливо скривилися. Вона мене зрозуміла. Але стримувати не стала, навіть підставила щоку для прощального поцілунку. Її очі були повні розчарування й зневаги, і читалося в них «боягуз».

Згодом Гнат запросив на весілля. Нареченою була... Ангеліна. Там, у барі, вони сподобалися одне одному і розіграли мене. Щоб не здаватися повним ідіотом, я не міг з'явитися в них на весіллі.

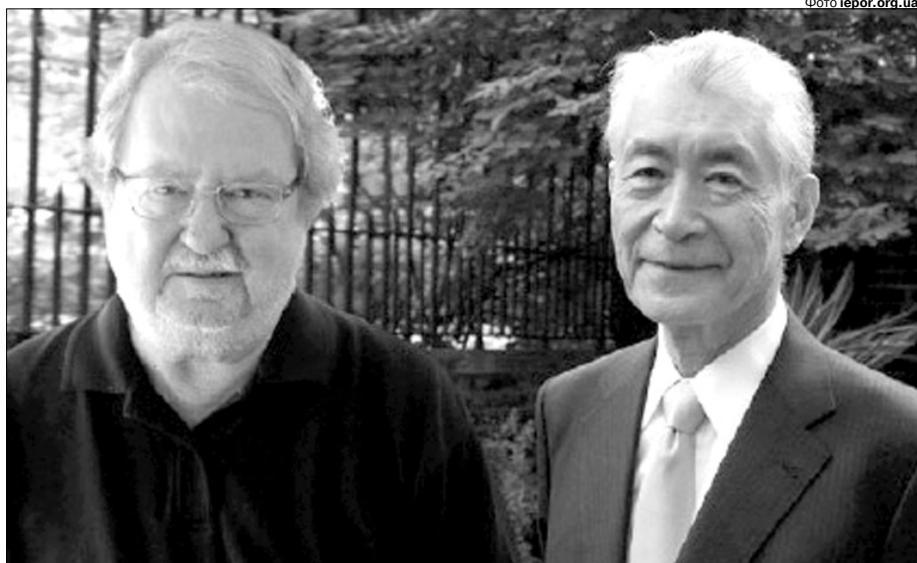
Але є на світі справедливість — через кілька днів Ангеліна, прихопивши майже всі «зелені» заощадження чоловіка, втекла від нього до одного із запрошених — красивого, статного хлопця. Тож сам того не підозрюючи, Гнат казав правду — для нього вона виявилася таки фатальною жінкою. Накаркав.

А мені залишилося тільки порадіти, бо не сказав же колись Наталці, що зустрів іншу. Вип'ю для хоробрості — і піду освідчувацися. Досить із мене фатальності!

● ПРОРИВ У МЕДИЦИНІ

Бурхливий ріст патологічної клітини.

Нобелівські лауреати Джеймс П. Еллісон та Тасуку Хончо.

Щоб із раком боровся сам імунітет

Двоє вчених — американець Джеймс П. Еллісон та японець Тасуку Хончо — отримали цьогоріч Нобелівську премію з фізіології та медицини за новий метод лікування онкопатологій, який допомагає організму боротися з хворобою

**Ірина АНДРЕЙЦІВ,
«Українська правда»**

Інтернет-сайт «Українська правда. Життя» попросив пояснити важливість цього відкриття двох співробітників Інституту фізіології імені Богомольця НАН України: завідувача відділу загальної та молекулярної патофізіології Віктора ДОСЕНКА та старшого наукового співробітника цього ж відділу Василя НАГІБІНА.

ЩО ТАКЕ ЗЛОЯКІСНА ПУХЛИНА

У кожній клітині нашого організму є механізм поділу, підконтрольний і пригнічений у дорослому житті, розповідає Нагібін. Наразі не зрозуміло, чому виникають більшість видів раку. Раптом у клітині щось збивається і цей механізм поділу знову працює.

Коли наша клітина починає неконтрольовано ділитися, вона стає пухлиною. Доброкісна, як правило, росте в межах свого органу. Злоякісна проростає в інші органи, йде у кров, тому її значно важче лікувати. Значна частина новоутворень не порушує так званий антигенний гомеостаз. Не з'являються нові білки, які імунна система розпізнає як чужі і бореться з ними.

— Пухлина вдає з себе дитину. Імунна система її вірить. Де порушник? Де новий нехарактерний білок? — каже Досенко. — Так рак обдурує наш імунітет, щоб рости.

ПРИЧИНИ ОНКОЗАХВОРЮВАННЯ

Зовнішні фактори: іонізуюче випромінювання, наприклад, викликане аваріями на атомних електростанціях;

продукти спалювання органічних речовин; онкогенні віруси.

Не менш важливими є внутрішні фактори. Найпоширеніший із них — підвищення рівня певних гормонів. Найрозвозбудженніші пухлини в світі — рак молочної залози у жінок і передміхурової у чоловіків.

Є ще порушення імунної системи, спадкові захворювання, генетичні, коли людина народжується з мутацією, що обов'язково призводить до

тету пухлинні клітини вміють використовувати. За словами науковця, деякі типи пухлин самі виробляють молекули, здатні зупинити Т-клітини імунітету, які їм загрожують. Деякі — вміють заливати здорові клітини організму на свою користь.

ЗА ЯКЕ ВІДКРИТТЯ ДАЛИ НОБЕЛЯ

Інформацію а-ля «відкрито новий метод лікування раку» регулярно повторюють в науковій та науково-попу-

Ця терапія високовартісна. Для українських пацієнтів єдиний шанс отримати таке лікування — клінічні випробування.

раку тощо. Недугу може викликати і нездорове харчування.

ЯК ХВОРОБА ВИКОРИСТОВУЄ ОРГАНІЗМ НА СВОЮ КОРИСТЬ

— Імунна система досить агресивна сама по собі. Може розпізнати антигени (чужорідні тіла). Якщо розпізнала — буде бити всі клітини, які ці гени несуть, до кінця. Пухлина клітина має мутацію: білок там буде не нормальним, імунна система це розпізнає і має його вбивати, — розповідає Василь Нагібін.

Але при цьому в організмі є механізми, які гальмують відповідь імунітету. Наприклад, коли ми одужуємо після запалення, маємо загальмувати і зупинити Т-клітини (тип більших кров'яних тіл), які ідуть всіх убивати, щоб організм не нищив сам себе.

Цей процес гальмування імуні-

лярній пресі. Але на практиці — пшик. А тут відбувається прорив. Це перший справді доказовий ефективний метод імунотерапії раку, переконані вчені.

У 1990-х роках Берклі Джеймс П. Еллісон відкрив Т-клітінний білок CTLA-4, а Тасуку Хончо — PD-1, інший білок, виражений на поверхні Т-клітин.

У цих білків завдання те саме: вони гальмують активність Т-клітин, що йдуть убивати чужорідні тіла. Як вони працюють, Досенко пояснює на прикладі замків та ключів до них. На поверхні імунної клітини є замочки (рецептори). Їх можуть відкривати або закривати ключики (лігандром рецептора): якісь підходять, якісь ні, як у двері квартири.

Якщо замок відчинити — клітина починає активно діяти, шукати ворогів, виділяти інші ключики, які відкривають замочки на інших клітинах,

і вони всі разом ідуть бити ворога. Але є інші замочки. Коли вони відчиняються, клітина заспокоюється. Її кажуть: «Нічого не треба робити, всі свої, ворогів немає». Цей механізм і знайшли лауреати Нобеля.

— Вони відкрили два замочки, які сигналізують імунній системі: «Усі свої. Ти бачив пухлину? Її там немає!» Клітина заспокоюється, засинає і з часом вмирає. Відбувається запуск програмованої клітінної смерті. З часом клітина стає неактивною, а реактивною, вже не працює проти пухлини. Відкриття вченими цих білків дало змогу іншим науковцям працювати над тим, щоб зламати або «ключик», або «замочек» цих білків, і зняти імунну клітину з гальм, щоб вона нищила рак, — пояснює Віктор Досенко.

Саме для цього розробили ліки, а зараз імунотерапія допомагає вже при лікуванні більшості видів раку. Наприклад лейкозах (рак крові).

ЧОМУ ПРЕМІЮ ВРУЧИЛИ ТІЛЬКИ ТЕПЕР

Нобелівський комітет завжди потребує практичного впровадження теоретичних наукових відкриттів. Щоб знайти ліки, треба було вивчити ці білки з усіх боків: протестувати на одних тваринах із однією пухлиною, з іншою, виключати один ген, інший і так далі.

Після тестів на тваринах науковці випробували лікування на маленькій групі пацієнтів. Проаналізували результати. Щоб перевірити ефективність, треба чекати. У раку це 5 років. Якщо пухлина зникла, не факт, що її вилікували. Може, за півроку-рік-два буде рецидив.

Такі процеси тривали, поки не знайшли доказові ліки, які дійсно допомагають онкохворим. Втім, це не означає, що одразу всіх вилікують. Далеко не всі пухлини реагуватимуть на імунотерапію. Але це — підхід до персоніфікованого лікування хвороби, пояснюють вчені.

Цей метод, який діє на практиці завдяки Нобелівським лауреатам, кардинально відрізняється від інших способів лікування тим, що дає можливість самим клітинам організму боротися з недугою. У деяких країнах імунотерапію уже включили в протоколи лікування меланоми, раку легенів, кишківника та лейкозів.

— Ця терапія високовартісна. Антитіла, білки проти цих антигенів не можуть коштувати дешево. Для українських пацієнтів єдиний шанс наразі отримати таке лікування — клінічні випробування, — каже Досенко. — Ці дослідження проводили у кількох центрах в Україні. Кажуть, треба припинити досліди на хворих. Але при клінічних випробуваннях людина отримує не лише цю терапію, а й комплексне лікування.

(Текст подано зі скороченням).

● ПЕРЕВІРИВ НА СОБІ

Ефективність імунотерапії підтверджує власним життям

ФОТО obozrevately.com

лікарні Дніпра. Олег Бочаров прошов 35 курсів лікування.

— Воно безболісне. Я раз на три тижні приїздив, прокапувався і все. Шов додому в цей же день. Бачив, що дедалі ліпше і ліпше — підкраслює чоловік.

Вдихом на повні груди після перемоги над раком легенів Олег Бочаров вітає розробників імунотерапії з отриманням Нобелівської премії з медицини. Він уже готовий повернутися на роботу — сімейним лікарем у поліклініці.

Що таке імунотерапія, Бочаров дізнявся після операції. Тоді пухлину з легені видалили не всю. Метастази залишились. Йому запропонували випробувати відкриття нинішніх нобелівських світіл на собі.

— Там було все докладно розписано. Надається безоплатне лікування. Та я, як пацієнт, зобов'язуюсь обстежитися. Це не складно. Безкоштовно, тим паче, — розповідає Олег.

Імунотерапію нині випробовують на 70 онкохворих у міській

СІМ «Я»

«Два поверхи» мозку

«Коли мій 3-річний син впадає в істерику, я просто іду від нього. Ігнорую повністю. Хай не думає, що зможе маніпулювати мною! Он сусідський уже десять має й істерики його ще більш несамовиті, ніж у моого. Цього я точно не хочу!» — міркування однієї мами ніби є слушним, нібито раціональним. Нібито. А все тому, що істерик насправді є два види. Буває, що діти влаштовують їх навмисне, планують, але є й емоційні зриви. І в менших, і в дорослих. Отож, ігнорувати, провчати є сенс того, хто розуміє, що робить, але не того, кого накрила хвиля гніву, розпачу чи просто складна хвиля з кількох емоцій одночасно

Оксана
КОВАЛЕНКО,
мама

Що робити, якщо дитина справді не може дати ради своїм емоціям? Однозначно, співпереживати її... Не так давно мій малюк так азартно грався надворі, але я мусила його забрати. Хоч і попередила, що будемо у дома теж будувати будиночок, він усе одно був неготовим покинути свою цікавезність. Отож, двір залив потужний рев, присмачений розмахуванням руками і ногами, і як же не впасти при цьому на землю?! (Типова істерика другого типу. З дослішанням дитина вчиться зупиняті себе. Не без допомоги батьків, певна річ). Отож, я вгамувала в собі роздратування, обняла його і просто сиділа з ним деякий час. Він ще пручався, притримала ручки і взялася дуже-дуже спокійно розповідати, хто нас чекає у дома. Це називається «встановити емоційний зв'язок і відволікти увагу на інше». Акція працює, головне мати самовладання. Якось не задумувалася чому. Але з цікавістю дізналася у новопридбаній книзі «Секрети мозку. 12 стратегій розвитку дитини». Виявляється, суть у взаємодії між «першим і другим поверхами» мозку!

Один із авторів книги — доктор медичних наук Деніел Сігел — каже, що людський мозок не тільки поділяється на праву і ліву півкулі: якщо дивитися на нього знизу вгору, то можна виділити умовно два поверхи, фундаментальний перший і наступний, вищий за складністю. «Нижній поверх» відповідає за базові функції (приміром, дихання, моргання), за вроджені реакції та імпульси, а також за сильні емоції (з-поміж них гнів і страх). Злість теж звідси, з нижньої частини. А от наступний поверх (від перенісся) містить кору великих півкуль. Його можна порівняти, каже Сігел, із великою навчальною лабораторією, з бібліотекою. Тут формуються мислення, уява,

планування. «Він відповідає за більшість якостей, які ми хочемо бачити в наших дітях». Мова про самопізнання, контроль над емоціями і тілом, здатність співувати, про мораль. Головне те, що складніший поверх розбудовується довго і досягає зрілості аж у 25!!! років! Батьки повинні допомогти побудувати символічні сходи між цими поверхами. **«Верхній поверх мозку може... допомагати заспокоювати сильні реакції, імпульси та емоції з нижнього...»** Дитина цьому

Коли в малюка істерика, тут одна рада — заспокоїти дитину, показати, що ми її розуміємо і співчуваємо. А от обговорити її поведінку рекомендують при «повному штилі».

навчається поступово, аж до доросlosti. I як це важливо для нас, мам і тат, ми повинні узгодити свої очікування від дитини з її фізіологією, віковим розвитком! Не треба нищити її словом, вчинком і мучити у собі «недомаму», якщо раптом вона щось учверила, бо її психіка ще не готова повсякчас протистояти імпульсам, діятя винятково раціонально! Деніел Сігел та його колега психотерапевт Тіна Брайсон, розповідаючи про це, пишуть, що особливо у моменти сильних емоцій та стресу «ходи-зв'язок» навіть при певній розвинутості частині другого поверху моментально блокуються. Тут одна рада — заспокоїти дитину, показати, що ми її розуміємо і співчуваємо. А от обговорити її поведінку, розповісти, що це можна вирішувати інакше, рекомендують при «повному штилі».

Маєте що додати, пишіть на електронки редакційну і мою okovalenko@gmail.com

● НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Головний у сім'ї той, у кого в руках... пульт

Розгадувати завдання із «Гарбуза» (дивіться с. 15 сьогоднішнього номера) почала з кінця. До правильної відповіді мене підштовхнули Роксолана, сімейні суперечки й машина часу. Склада ці три частинки в один пазл — знайшла захований предмет

Ольга ВЕКЕРИК

Як можна за мить опинитись у минулому, майбутньому, перенестись з одного кінця світу в інший? Hi, для цього не потрібно володіти надзвичайними здібностями. Достатньо просто увімкнути телевізор, натиснувши кнопку на пульти. Саме за цю «чарівну паличку» змагаються щоденно усі члени сім'ї. Бо ж той, хто переможе у цій нелегкій битві, той і вирішуватиме, що дивитимуться сьогодні: улюблений серіал, телешоу, футбол чи концерт Олега Винника. Отож, хто володіє пультом, той керує світом...ну чи принаймні сім'єю. Тим більше, що тепер не потрібно годинами перевертати дім догори дригом у пошуках цього чарівного предмету. Вам у пригоді стане наручний пульт-годинник або ж гелевий пульт із м'яким пульсуючим світлом. Його легко знайти навіть у темній кімнаті. Любителі попити пива під час перегляду футбольного матчу точно будуть у захваті від пульта із вмонтованою відкривачкою для пляшки. А наш колишній «легітимний» президент, мабуть, найбільше вподобав би Lantic Gold RC1 з корпусом із чистого золота.

Літо — пора, коли в офісах розпочинаються не менш масштабні баталії за той-таки пульт, тільки не телевізорний, а від кондиціонера. Однічна проблема у будь-якому колективі: одні мерзнут, іншим спекотно. Недарма жартома кажуть, що у кого перемикач від кондиціонера, той в офісі їй головний. За останніми дослідженнями, у цій «війні» бере участь кожен третій український працівник. Це негативно впливає не лише на атмосферу серед колег, а й має серйозні фінансові наслідки. Так, у Великобританії майже 2% робочого часу працівники витрачають на суперечки щодо комфортної температури в офісі. Через це щоденно економіка втраче більше 13 мільярдів фунтів стерлінгів.

Прарадіом сучасного пульта вважають радіокеровану модель човна, винайдену Ніколою Тесла в 1898 році. А ще це стало поштовхом до створення іграшок із радіоуправлінням. Тезку звичного для нас пульта

Той, хто переможе у цій нелегкій битві, той і вирішуватиме, що дивитимуться сьогодні: улюблений серіал, телешоу, футбол чи концерт Олега Винника. Отож, хто володіє пультом, той керує світом.

використовують і в інших сферах. Він керує космічними кораблями, морськими суднами, рухом поїздів на залізниці. Ще є DJ-пульт, мікшерний пульт гірничого та авіадиспетчера.

У це важко повірити, але ідея створити його з дистанційним керуванням виникла не через лінощи. Насправді засновника компанії «Zenith» Юджина Макдональда нестерпно дратувала реклама. Тож він вирішив її знищити. Для цього інженери мали придумати пристрій, яким можна перемикати канали, включати звук на відстані, щоб у гонитві за комфортом не знищити самих себе.

рувати рекламу. На початку 1950-х з'явився пульт «Blab-off». Згодом Юджин Поллі винайшов модель «Lazy Bones» («Ледащо»). Він приєднувався до телевізора довгим кабелем, через який господарі постійно спотикалися. У 1955 році створили бездротовий пульт-ліхтарик «Flashmatic». Однак його роботі часто перешкоджало світло з інших джерел. Наступного року Роберт Адлер розробив ще досконаліший «Space Commander» з ультразвуковим сигналом. Цікало, що Адлер, як і Макдональд, не любив телевізорів, тому не вважав цей перемикач своїм головним винаходом. Хоч отримав за нього премію «Еммі» та нагороду американського інституту радіоінжене-

рії у номінації «Видатні технічні досягнення». 1987 року американець українського походження Стів Возняк представив світу пульт «Core», який міг керувати відразу кількома електронними пристроями і підключатись до комп’ютера. Тепер лише ним однією можна вмикати й вимикати світло, регулювати яскравість, колір, керувати телевізором, кондиціонером, домашнім кінотеатром, іншою аудіо-, відеотехнікою, системою відеонагляду, сигналізацією. Це ще далеко не повний перелік. Кожна нова модель має усе більше й більше функцій. Не здивуюся, якщо через кілька років з’явиться винахід, за допомогою якого можна буде подорожувати у часі. Натиснувши кнопку — і «перестрибнув» через усе, що здається нудним, неприємним, несуттєвим. Тільки от халепа: насправді ці моменти можуть бути найважливішими у вашому бутті. А втратити контроль над такою диво-штуковою дуже легко. Так, як у фільмі «Клік: з пультом по життю» — не ти, а штучний інтелект на свій розсуд керуватиме твоїм життям. Тому варто вчасно зупинитись, щоб у гонитві за комфортом не знищити самих себе.

● БУДЬ СТИЛЬНОЮ!

Навіть Ів Сен Лоран визнав: «Мені шкода, що не я придумав джинси»

Коли 24-літній єврейський кравець Леві Страусс, що емігрував із Баварії, заснував у Сан-Франциско (Каліфорнія) майстерню з пошиву штанів для гірників та золотошукачів, ніхто навіть уявити не міг, що через півтора століття його винахід сяgne найпрестижніших подіумів

Надія АНДРІЙЧУК

1853 року Леві прибув за океан з руною парусини (грубої коричневої тканини), з якої планував шити палатки для старательів. Проте палатки не мали попиту, натомість Страус почув наїкнання одного з робітників на те, що легше знайти золото, ніж пару міцних та зручних штанів. Хлопець не упустив свій шанс — пошив перший зразок такого престижного нині вбрання, що нагадувало комбінезон і було скроєне з матерії, призначеної для наметів і тентів. Створені ним «добротні штани» так сподобалися робітникам, що Леві не мав відбою від клієнтів.

У ті часи цю тканину відправляли з італійського порту Генуя і на тюках ставили штамп місця відправлення — «Genes». Американці ж, отримуючи їх, читали на свій манер — «джинс». Проте така назва за предметом гардеробу закріпилася лише в середині ХХ століття, а доти це був «комбінезон без верхньої частини».

Чому ж згодом джинси стали синими? Коли у Страусса закінчилися запаси наметового брезенту, він закупив щільну саржу в Німі (Франція). Звідси пішла назва «denim» (від «de Nimes» — «з Німа»).

Підкорювачі Дикого Заходу оцінили нові штани. Але згодом помітили недолік: під вагою інструментів та золотих самородків швидко обривалися кишени. Вирішення проблеми знайшов кравець із Невади Якоб Девіс — закріплювати кишені джинсів заклепками для кріплення кінської збрії. Так у 1873 році з'явилися «оригінальні проклепані джинси Levi's (Левіс)». Міцне, комфортне та практичне вбрання сподобалося лісорубам, фермерам та ковбоям, навіть індіанці почали їх носити. Тепер ці штани відомі в усьому світі як джинси моделі 501. Тоді вони коштували 1 долар 46 центів.

Спочатку заклепки ставили і на за-

дні кишені, і на гульфік. Але в 1941 році особистим розпорядженням президента компанії Уолтера Хааса заклепку на ширінці відмінили (якось, сидячи біля багаття, він обікнів заклепкою, що розжарилася від полум'я). Згодом перестали їх ставити і на задніх кишенях — щоб не дряпати сідла та стільці.

Під час Другої світової джинси стали майже військовою формою у США — їх продавали тільки тим, хто брав участь у бойових діях. Згодом цей одяг став єдиною «уніформою» хіпі.

Через океан джинси «перестрибуни» лише наприкінці 1950-х років. А на те, щоб стати невід'ємною частиною високої моди, знадобилося ще 20 літ — у 1970-х найвідоміші дизайнери почали

«Добротні штани» так сподобалися робітникам, що Леві не мав відбою від клієнтів.

використовувати дінім у своїх колекціях, видозмінюючи його з використанням нових технологій: джинси шліфували, вимочували в кислоті, виблювали, навіть розстрілювали з дробовика. Ів Сен Лоран — французький модельєр 1960—1970-х років — якось сказав: «Мені шкода, що не я придумав джинси. Вони такі практичні, розслабляючі й безпечні. У них є експресія, скромність, сексуальність, простота — все, що я хотів би бачити у своєму одязі». Згодом у світі розпочався справжній джинсовий бум, зручний та практичний дінім завоював уесь світ. Та й нині, через більш як 150 років, пройшовши шлях від спецодягу ковбоя та золотошукачів до високої моди, джинси не здають позицій і залишаються у тренді.

Обираємо «свій» фасон

До 1935 року джинси шили без урахування особливостей жіночої і чоловічої фігур. Але зростання попиту на ці зручні брюки серед представниць красної статі змусило виробників внести зміни в модельний ряд. У 1950-х грудні на ширінці замінили на «бліскавку», а 1953-го німецька фірма *Mustang* пошила перші джинси для жінок. Відтоді вони стали практично обов'язковими в гардеробі кожної з нас. Більше того, дінім — це нерідко та сама чарівна паличка, яка легко вирішує таке складне для жінки питання: що одягнути. А який фасон джинсів із безлічі існуючих обрати, щоб вони добре «сиділи», приводили ваші недоліки і підкреслювали переваги? Пропонуємо шпаргалку, що допоможе з'ясувати, які моделі підходять для кожного типу фігури.

Типи фігур

Силует

Облягаючі (Skinny)	Напіввільні (класичні)	Вільні (бойфренди)
Приховують зайві кілограми, не привертують уваги до живота, талії та стегон	Не рекомендовані тендітним дівчатам, оскільки підкреслюють худощавість	Маскують вузькі стегна, підкреслюють талію, приховують недосконалість ніг
Роблять акцент на стегнах, видовжують ноги	Приховують складки в ділянці талії	Роблять попу пласкою, «з'їдають» зрост
Підкреслюють усі недоліки фігури	Роблять талію невиразною	Підкреслюють мускули преса, роблять акцент на талії, подовжують торс

Посадка

Завищена талія	Класична талія	Занижена талія
Видовжують ноги, звужують талію, маскують складки в ділянці талії	Приховують складки на талії	Вкорочують ноги, підкреслюють недосконалість талії
Укорочують верхню частину тіла, зменшують зрост	Роблять талію невиразною	Підкреслюють мускули преса, роблять акцент на талії, подовжують торс
Підкреслюють ноги, звужують стегна	Приховують верхню частину тіла, зменшують зрост	Вкорочують ноги, підкреслюють недосконалість талії

Покрій нижньої частини холош

Завужені	Прямі	Кльош від коліна	Кльош від стегна
Підкреслюють талію, роблять стегна більш округлими	Приховують повні літки, маскують недоліки форми ніг	Зменшують обсяг грудей та плечей, роблять фігуру пропорційно	Згладжують повну стегна, маскують недоліки ніг, оптимальний варіант для дівчат із пишними формами
Не підходять дівчатам із пишними формами	Не рекомендовані худеньким	Не підходять дівчатам низького зросту	Візуально вкорочують ноги

Довжина

Класична	До середини каблуків	Довжина 7/8
Роблять фігуру пропорційно	Видовжують ноги, зменшують обсяг стегон	Підкреслюють красу щиколоток
Джинси не повинні збиратися гармошкою в ділянці щиколоток	Така довжина підходить лише для кльошних джинсів	Не поєднуються із взуттям з ремінцем на щиколотку

Інфографіка nelyager.com

ТЕЛЕПРОГРАМА Кінозал

15 – 21 ЖОВТНЯ

1+1, ІНТЕР, ТРК «УКРАЇНА», СТБ, ІСТВ,
НОВИЙ КАНАЛ, МЕГА, К-1, 2+2, ZIK

● АДРЕСА БІДИ

Усина Віктора Павліка виявили рак

Відомий український співак просить небайдужих людей про допомогу

Ідеється про молодшого сина — 19-річного Павла (у Віктора Павліка є також старші син Олександр та дочка Христина, а ще двійко онуків. — Ред.)

Лія ЛІС

Про страшний діагноз артист оголосив на своїй Facebook-сторінці: «Всім привіт! Звертаюсь до вас, друзі, по допомозу. Не знаєш, коли біда прийде і звідки. Зараз мені потрібна ваша підтримка, як ніколи. Все це дуже жахливо, коли стосується дітей. У моого молодшого сина Павла — саркома. Рак хребців. Писати все інше — зайве. Прошу допомоги», — додав 52-річний співак. **Що тут скажеш — публікуємо реквізити:** Приват: 5168757300162874 Павлік Віктор Франкович.

Над дитиною знаменитого артиста нависла серйозна небезпека.

Зараз мені потрібна ваша підтримка, як ніколи. У моого молодшого сина Павла — саркома. Рак хребців.

ВІВТОРОК, 16 ЖОВТНЯ

1+1

06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»
07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізна служба новин»
09:30 «Чотири весілля»
10:50, 12:20 «Одруження наосліп»
12:45, 14:15 «Міня жінку»
15:45 «Сімейні мелодрами»
17:10 Т/с «Величне століття. Нова волода́рка»
19:20 «Секретні матеріали»
20:35 «Чистоновс 2018»
20:45 Т/с «Дві матері»
21:45, 23:35 «Модель XL - 2»

ІНТЕР

05:40 Мультфільм 06.10, 23.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини 07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з інтером» 10.10, 12.25 Т/с «Абастово Даунто» 13.00, 21.00 Т/с «Платя за порятунок» (12+)
14.00 Д/п «Склад злочину» 14.50, 15.45, 16.45 «Речовий» 18.00, 19.00, 02.25 Ток-шоу «Стосується кожного» 20.00, 04.30 «Подробиць» 22.00 Т/с «Однолюбі» 00.00 Т/с «Розвідники» (16+) 03.10 «Орел і Решка. Шопінг» 05.10 «Top Shop»

УКРАЇНА

06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною 07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:50 Сьогодні 09:30 Зірковий шлях

10:30 Свекруха або невістка 11:20 Реальні містички 13:20, 15:30 Агенти справедливості 12+

16:00 Історія одного злочину -3 16+ 18:00 Т/с «Лікар Ковалчук 2» 19:50 Ток-шоу «Говорить Україна» 21:35 Футбол. Ліга Націй УЄФА. Україна - Чехія

СТБ

06:45, 15:30 Все буде добре! 08:45, 20:00, 22:45 МастерШеф 12+ 13:00 Битва екстрасенсів 16+ 17:30, 22:00 Вікна-Новини 18:00 Один за всіх 16+ 19:00 Т/с «Колими вдома. Нова історія»

ІСТВ

05:35, 20:20 Громадянська оборона 06:30 Ранок у великому місті 08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:05 Факти 09:15, 19:20 Надзвичайні новини 10:10 Антизомбі 12:05, 13:20 Т/с «ЖІНКА-КІШКА» 14:45, 21:25 Т/с «Папаньки» 16:20 Дизель-шоу 12+ 17:45 Т/с «Марк-Наташка» 22:40 Скетч-шоу «На тврьо» 16+ 23:40 X/ф «ПРИБРАТИ КАРТЕРА»

НОВИЙ КАНАЛ

06:34, 07:49 Kids Time 06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»

2+2

06:00 Мультфільми 08:00 Т/с «Пляжний коп-2» 08:55 Т/с «Пляжний коп-3» 09:50, 17:15 «Загублений світ» 12:55 «Нове Шалене відео по-українськи»

13:25 Х/ф «ВІЛУ ВОРОГА» 15:25 Х/ф «МОРСЬКІ КОТИКИ ПРОТИ ЗОМБІ» 18:15 «Спецкор» 18:50 «ДжеДа» 19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни. Харків» 21:35, 23:15 Т/с «Касл-8»

ZIK

07:00 Перші про головне. Ранок. Дайджест 07.15 Дитяча програма «Ідемо разом» 08.00, 09.00, 11.00 Перші про головне. Ранок. Новини 08.15, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 09.55, 11.15, 13.15, 16.10, 17.15, 18.10 Ранок про головне. Коментарі 12.05 Доказ 13.00, 15.00 Перші про головне. День. Новини 15.20, 19.15 VOX POPULI 16.00 Перші про головне. День. Дайджест 17.00, 19.00 Перші про головне. Вечір. Новини 18.00 Перші про головне. Вечір. Річкові монстри 23.45 Ілюзія сучасності 04.10 Містична Україна

СЕРЕДА, 17 ЖОВТНЯ

1+1

06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1» 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізна служба новин»

09:30 «Чотири весілля» 10:55, 12:20 «Одруження наосліп» 12:45, 14:15 «Міня жінку» 15:45 «Сімейні мелодрами» 17:10 Т/с «Величне століття. Нова волода́рка»

19:20 «Секретні матеріали» 20:35 «Чистоновс 2018» 20:45 Т/с «Дві матері» 21:45, 23:40 «Король десертів»

ІНТЕР

05:40 Мультфільм 06.10, 23.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини 07.10, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 10.00, 12.25 Т/с «Абастово Даунто» 13.00, 21.00 Т/с «Платя за порятунок» (12+)

14.00 Д/п «Склад злочину» 14.50, 15.45, 16.45 «Речовий» 18.00, 19.00, 02.25 Ток-шоу «Стосується кожного» 20.00, 04.30 «Подробиць» 22.00 Т/с «Однолюбі» 00.00 Т/с «Розвідники» (16+) 03.10 «Орел і Решка. Шопінг» 05.15 «Top Shop»

УКРАЇНА

06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною 07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:50 Сьогодні 09:30 Зірковий шлях

ПОНЕДІЛОК, 15 ЖОВТНЯ

1+1

06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1» 07:00, 08:00, 09:00, 19:30 ТСН: «Телевізна служба новин» 09:30, 10:45 «Чотири весілля» 11:45, 13:10 «Одруження наосліп» 14:30 «Танці з зірками» 17:10 «Жіночий кварталь» 20:15 Х/ф «ПЕРЕВІЗНИК» 22:05 Х/ф «ПЕРЕВІЗНИК - 2» 23:50 Д/ф «Луганський форпост»

ІНТЕР

06.00 «Мультифільм» 06.15, 23.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 «Новини» 07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з інтером» 10.00 Т/с «Абастово Даунто» 11.25, 12.25 Х/ф «КОРСИКАНЕЦЬ» 14.00 Х/ф «ВІХІДНІ» 15.45 «Чекай мене. Україна» 18.00, 19.00, 20.30 Ток-шоу «Стосується кожного» 20.00, 04.30 «Подробиць» 21.00 Т/с «Гладіатор» 22.00 Т/с «Однолюбі» 00.00 Т/с «Розвідники» (16+) 03.15 «Орел і Решка. Шопінг» 05.10 «Top Shop»

ІСТВ

05:00 Евріка! 05:10 Служба розшуку дітей 05:15 Т/с «Відірлі 44» 06:00, 19:20 Надзвичайні новини 07:00, 12:45, 18:45 Факти 09:05 Надзвичайні новини. Підсумки 10:05, 13:00, 22:05 Скетч-шоу «На тврьо» 16+ 13:20 Х/ф «НОВАЛЮДИНА-ПАВУК» 15:55 Х/ф «НОВАЛЮДИНА-ПАВУК-2: ВІСОКА НАПРУГА» 20:10 Т/с «Папаньки» 23:00 Х/ф «ЖІНКА-КІШКА»

НОВИЙ КАНАЛ

05:29, 06:44 Kids Time 05:30 М/с «Том і Джеррі шоу» 06:45 Х/ф «АНАКОНДА» 08:40 Х/ф «АНАКОНДА 2: ПОЛЮВАННЯ НА КРИВАВУ ОРХІДЕЮ» 10:40 Х/ф «ГОДЗІЛЛА» 13:05 Х/ф «ТИХООКЕАНСЬКИЙ РУБІЖ» 15:45 Таємний агент 17:00 Пост шоу. Таємний агент 19:00 Ревізор 21:15 Страсті за ревізором

МЕГА

06.00 Бандитська Одеса 07.25 Брама часу 08.15, 19.15 У пошуках істини 10.30 Любов, ненависть і пропаганда 12.30, 21.00 Охоронці Глера 15.15 Невідомий океан 17.15 Річкові монстри 23.45 Ілюзія сучасності 04.10 Містична Україна

СТБ

06:00, 15:30 Все буде добре! 08:00 МастерШеф 12+ 13:00 Битва екстрасенсів 16+ 17:30, 22:00 Вікна-Новини 18:00 Один за всіх 16+ 19:00 Т/с «Колими вдома. Нова волода́рка»

К-1

06:30 «TOP SHOP» 07:40 М/с «Мія та я - 2» 08:00 М/с «Каспер» 09:00 «Ухи show» 10:00 М/ф «Астерікс: Земля

Богів» 11:30 Х/ф «ЛІКАР. УЧЕНЬ АВІЦЕННИ» 14:30 «Орел і Решка. Навколо світу» 17:30 Т/с «Дорогий доктор» 19:10 Т/с «Доктор Хаус» 21:00 «Орел і Решка. Перезавантаження. Америка» 22:00 «Орел і Решка. Морський сезон» 23:00 «Орел і Решка. Ювілейний сезон»

2+2

06:00 Мультифільми 08:10, 09:05 Т/с «Пляжний коп-2» 10:00 «Загублений світ» 12:05 Т/с «Оперза Вікілком-3» 15:55 Х/ф «КОМАНДА 8: В ТИЛУ ВОРОГА» 17:50 Х/ф «ЕРА ДИНОЗАВРІВ» 19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни. Харків» 21:35 Т/с «Касл-8» 23:15 Х/ф «ШІСТЬ КУЛЬ»

ЗІК

07.00 Перші про головне. Ранок. Дайджест 07.15 Дитяча програма «Ідемо разом» 08.00, 09.00, 11.00 Перші про головне. Ранок. Новини 08.15, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 09.55, 11.15, 13.15, 16.10, 17.15, 18.10 Перші про головне. Коментарі 12.05 Доказ 13.00, 15.00 Перші про головне. День. Новини 15.20, 19.15 VOX POPULI 16.00 Перші про головне. День. Новини 17.15 «Загублений світ» 19:00 Кохання на виживання 16+ 22:00 Х/ф «ЗОЛОТЕДІЯ»

МЕГА

06.00 Бандитська Одеса 07.00, 13.50, 20.20 Правда життя 08.00, 09.00, 11.00 Невідомий океан 09.00 Азія класу люкс 10.00 Брама часу 11.00 Скеттик 12.00 Місця сил 12.50, 19.40 Речовий доказ 14.55, 23.45 Любов, ненависть і пропаганда 15.45, 21.45 Річкові монстри 16.40, 22.45 Скарби зі сковиць 17.40 Незвичайні культури 18.45, 20.50 Секретні території 00.45 Містична Україна

2+2

06:00 Мультифільми 08:00 Т/с «Пляжний коп-2» 08:55 Т/с «Пляжний коп-3» 09:35, 18:15 «Спецкор» 10:15, 18:50 «Джеда» 10:55, 17:15 «Загублений світ» 12:55 «Помста природи» 13:30 Х/ф «ТИЛУ ВОРОГА-2: ВІСЛЯ ЗІЛ» 15:25 Х/ф «ВІЛУ ВОРОГА: КОЛУМБІЯ» 19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни. Харків» 21:35, 23:15 Т/с «Касл-8»

ЗІК

07.00 Перші про головне. Ранок. Дайджест 07.15 Дитяча програма «Ідемо разом» 08.00, 09.00, 11.00 Перші про головне. Коментарі 12.05, 13.00, 14.00 HARD з Влащенко 13.00, 19.40 Перші про головне. Ранок. Новини 08.15, 09.10 Д/ф «Дзеркало історії» 09.55, 11.15, 13.15, 16.10, 17.15, 18.10 Перші про головне. День. Новини 10.00, 11.00, 12.00 Гравюри 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00, 25.00, 26.00, 27.00, 28.00, 29.00, 30.00, 31.00, 32.00, 33.00, 34.00, 35.00, 36.00, 37.00, 38.00, 39.00, 40.00, 41.00, 42.00, 43.00, 44.00, 45.00, 46.00, 47.00, 48.00, 49.00, 50.00, 51.00, 52.00, 53.00, 54.00, 55.00, 56.00, 57.00, 58.00, 59.00, 60.00, 61.00, 62.00, 63.00, 64.00, 65.00, 66.00, 67.00, 68.00, 69.00, 70.00, 71.00, 72.00, 73.00, 74.00, 75.00, 76.0

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

«Кожушки цупкенькі, зернятка смачненькі, а щоб до них дістатись, потрібно постаратись»

Волоський горіх, напевно, найпопулярніший серед своїх «родичів», його споживають у всіх куточках планети з давніх-давен. У цих плодах – маса корисних речовин: поліненасичені жирні та інші цінні кислоти, вітаміни, мінерали, дубильні речовини, фітонциди. Їх рекомендують при безсонні, стресах, хворобах шлунка, підвищенню тиску, колітах, туберкульозі, поганому обміні речовин тощо. Але не перестарайтесь: більше 7 ядер на день з'їсти не варто. Урізноманітните горіхове меню допоможе наша добірка, адже з волоським горіхом готують безліч страв – як основних, так і десертних, а також соуси, паштети, закуски

Фото google.com

САЛАТ «ЗЕЛЕНИЙ» ІЗ ГОРІХОВИМ СОУСОМ

Інгредієнти: 300 г савойської капусти, 2 свіжі огірки, 1 корінь селери, 1–2 зубчики часнику, 1/3 скл. очищених волоських горіхів, оливкова олія.

Фото gotovim.ru

Приготування. Капусту тонко нашматкувати, підсолити, склавши в салатник, пром'яти руками. Огірки також нарізати соломкою, змішати з капустою. Селеру очистити, потерті на крупній терці, додати в салат, перемішати і поставити в холод на годину, за цей час огірок пустить сік. Розтерти або подрібнити у блендері горіхи, додати пропущений через прес часник, перетерти, потроху доливаючи олію. Перед подачею заправити салат соусом із горіхів і перемішати, дати настоятися 15–25 хвилин.

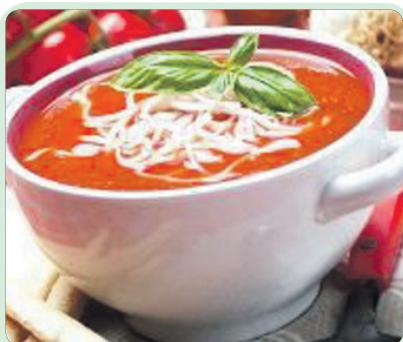

Фото mixladys.ru

ТОМАТНО-ГОРІХОВИЙ СУП

Інгредієнти: 1 кг томатів, 5 зубчиків часнику, 0,5 скл. волоських горіхів, 1 болгарський перець, зелень кропу і петрушкі, сіль і перець – за смаком.

Приготування. Помідори добре помийте, наріжте невеликими шматочками. Ядра волоських горіхів подрібніть ножем і всипте до помідорів. Отримані інгредієнти залийте невеликою кількістю води і варіть на середньому вогні. Часник подрібніть і додайте до помідорів. Томати з горіхами і часником посоліть і поперчіть за смаком. При бажанні можна збільшити кількість часнику і перцю, щоб зробити суп гострішим. Варіть, доки помідори не стануть м'якими. Болгарський перець наріжте тонкою соломкою, а зелень дрібно посічіть, всипте в кастрюлю і наливайте томатний суп у тарілки.

ПАСТА З ВОЛОСЬКИМИ ГОРІХАМИ І КУРКОЮ

Інгредієнти: 200 г курячого філе, 400 мл вершків (20% жирності), 50 г волоських горіхів, 10 г кропу, 100 г макаронів, 50 г сиру моцарела, 100 г вершкового масла.

Приготування. Масло розтопіть на сковороді. Куряче філе обмийте і наріжте на невеликі шматочки або смужки, обсмажте до злегка золотистого кольору. У сковорідку влийте вершки і тушкуйте, всипте дрібно нарізані горіхи і ще трохи протушкуйте. Натріть моцарелу і додайте її до курки з вершками, притрушіть дрібно посічним кропом. Макарони відваріть у підсоленій воді до стану аль-денте. Якщо курка вже готова, то знімайте з вогню. У сковорідку додайте відварені макарони і все добре перемішайте. Перекладіть порцію пасті з куркою на плоску тарілку, прикрасьте зеленню і подавайте до столу.

Фото mixladys.ru

САЛАТ «ДІМОВИЖА»

Інгредієнти: 100 г очищених волоських горіхів, 500 г курячого філе, 200 г твердого сиру, 300 г печериць, 2 зубчики часнику, вершкове масло, майонез, сіль та перець – за смаком.

Приготування. Куряче філе відваріть до готовності в підсоленій воді, додавши по декілька лаврових листків і горошин запашного перцю. Охолоджене м'ясо покрайте дрібними кубиками. Твердий сир натріть на крупній терці. Печериці промийте, поріжте на шматочки. Розігрійте сковороду, розтопіть вершкове масло й обсмажте гриби до золотистого кольору. Волоські горіхи очистіть і дрібно посічіть. Часник пропустіть через прес. Отримані інгредієнти змішайте, змасливте необхідною кількістю майонезу, поперчіть і посоліть за смаком. Потримайте в холодильнику 10–15 хвилин. При подачі притрусіть горіхами.

Фото gurman.co.ua

А ви знали, що...

►Батьківщина волоських (грецьких) горіхів – не Греція, а Мала Азія. У нас вони отримали таку назву, тому що в давні часи їх привозили на наші ринки грецькі купці.

►В Ірані жодна страва не обходиться без цих плодів – від супів до національних десертів. А в Північній Кореї їх вживають солоними, маринованими, сирими і навіть зеленими.

►Стиглі горіхи містять значно більше калорій, аніж білий хліб. Саме тому рекомендується з'їсти щодня не більше 4–7 плодів.

►Гіппократ рекомендував використовувати їх у лікувальних цілях. А Платон вважав, що вони володіють не тільки здатністю пересуватися, стрибаючи з гілки на гілку, але й... мислити, адже їхні ядра нагадують формулю людський мозок.

►Волоські горіхи містять вітаміни (Е, РР, К, групи В, каротин), мінеральні речовини (залізо, кобальт, цинк, калій, магній, кальцій, йод, фосфор), органічні кислоти. У них багато білка (18–25 %) і жирів (до 76 %).

►Щоб легше було зняти тонке лушпиння з ядра, потримайте горіхи в підсоленій воді, потім промийте і висушіть. Якщо прожарити горіхи в гарячий духовці, їх легше буде очистити від шкаралупи.

►Волоські горіхи потрібно зберігати в сухому прохолодному темному місці, щоб вони не прогрікли.

Фото cookery.com.ua

СИРНО-ГОРІХОВА ЗАКУСКА

Інгредієнти: 350 г жирного сиру, 40 г очищених волоських горіхів, 2 ст. л. вершкового масла, часник, перець, сіль.

Приготування. Горіхи потовкти, розтерти з сіллю часник. Поперчисти сир, додати розтоплене масло, горіхи, часник, все добре перемішати до однорідності. Таку закуску краще намазати на підсушений білий хліб.

Фото women.in.ua

ШОКОЛАДНО-ГОРІХОВА КОВБАСКА

Інгредієнти: 200 г вершкового масла, 400 г печива, 1 яйце, 4 ст. л. молока, 200 г цукру, 10 волоських горіхів, 50 г коньяку, 50 г какао, ванілін за смаком.

Приготування. Какао і цукор змішайте. Яйце збийте і додайте до цукру і какао. Масу розітріть до однорідного стану. Влийте молоко, покладіть розм'якле вершкове масло, поставте кастрюлю на плиту і розтопіть масу на слабкому вогні. Зніміть, додайте ванілін, горіхи і коньяк. Печиво дрібно покришіть і також висипте в масу. Добре вимішайте її і остудіть, викладіть на фольгу і сформуйте ковбаску. Покладіть десерт у холодильник на 10–12 годин, а перед подачею наріжте порційними шматочками.

Фото xoanpos.info

СОУС «ПІКАНТНИЙ»

Інгредієнти: волоські горіхи, часник, шафран, паприка, гвоздика, мелена зіра, хмелі-сунелі, кардамон, сіль.

Приготування. Горіхи, часник очистити, разом з усіма спеціями скласти в блендер. Підліти трішки охолодженої кип'яченої води і подрібнівати до однорідної консистенції, як у сметані, за потреби підливачи водою. Кількість інгредієнтів слід брати на власний розсуд, за смаком.

● «ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ»

Ходить «Гарбуз» по городу I... радіє поповненню свого роду!

Друзі, поділимося приємною новиною: у «Цікавої газети на вихідні», яку народила газета «Волинь-нова», з'явилися дві сестрички — «Читанка для всіх» і «Так ніхто не кохав»!

Грицько ГАРБУЗ

Але спочатку зацитуємо уривок з листа, який надійшов у редакцію із селища Борова Фастівського району Київської області:

«Ми, Всеукраїнська дитяча громадська організація «Гармонійний розвиток», багато років проводимо міжнародний інтелектуальний захід «50 слів». Приміром, нинішнього літа було завершено вже 44-й конкурс.

Завдяки вашому читачеві Миколі Матвійовичу Шукаловичу, директору В'язівненської ЗОШ Любешівського району, який зробив так, що й ми тепер читаемо «Цікаву газету на вихідні», дізналися про наш суперконкурс «Гарбуз із секретом». I хоча наші запитання досить кардинально відрізняються від ваших (зайдіть на сайт www.h-d.in.ua та самі переконайтесь в цьому), але ми із задоволенням згадка включали б у наш захід і ваші завдання. Чи дозволите нам це робити (але не на фінансовій основі, бо ми — абсолютно неприбуткова організація)?»

Друзі, та заради Бога! Звісно — дозволяємо, але якщо вам не важко буде, то згадайте нас при нагоді незлім тихим словом. Реклама нікому не завадить, а ми ж хочемо стати відзначеними у вашій Боровій. До речі, похвалимося: з нового року ви маєте змогу читати не тільки «Цікаву газету на вихідні», а й два наші нові всеукраїнські видання, які вже можна виписати на пошті, — це «Читанка для всіх» (передплатний індекс — 60780, у всеукраїнському каталогі шукайте його на 88-й сторінці) і «Так ніхто не кохав» (передплатний індекс — 60779, у каталогі — на с. 82).

Ну а тепер повторюємо запитання по-переднього туру і називамо переможців.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 39 (2018)

На Заході при визначенні хто є хто в колективі шукають цей предмет на робочих місцях працівників. Кажуть, що він обов'язково має бути в людини-лідера. Не дивно, що його тезку довіряють тим, хто відповідає за гірничі комбайни чи космічні кораблі, але про це говорити не будемо...

Спустимось на грішну землю. Скільки кумедних історій чув чи не кожен із нас про машинки з водою чи вудилища, пов'язані з ним або з його відсутністю. А скільки

виникало і виникатиме сімейних сварок! Бо часто хто ним володіє, той і головний у родині. Хоча наше предки про нього й не згадувались, адже з'явився він у 1950-х. Предмет осоловив. Справжня машина часу — майже миттєво може перенести нас від Роксолани до Юлії Тимошенко, із зими в літо, з Києва до Луцька, від Святослава Вакарчука до Андрія Шевченка чи навіть пряма до Петра Порошенка. Або просто допомогти приготувати іжу чи підстрахувати нас, коли раптом засне...

Що ми заховали у гарбузі?

Зізнаємося, спеціально дали відносно легке запитання, щоб було якомога більше правильних відповідей. Але лише два десятки учасників вказали слово-відгадку «Пульт». Проте переможців все одно

А тепер настав час оголошувати нове завдання.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 42 (2018)

Сьогоднішнє запитання — на знання нашої літератури і, звичайно, на ерудицію. Можна здогадатись, навіть якщо ви і не знайомі з цим сучасним казковим твором для читання дорослими дітям... Но про «Мандрівний корабель» чули? Чули! А про «Мандрівного журавля» чули? Якщо і не всі, та чули! І цей автор подарував нам мандрівного героя, якому вдалося впоратися зі злою Відьмою, хоч по життю була зовсім не забіякою, а фантазеркою і мрійницею. А коли перехитрила, то, цитуємо: «Час від часу купалася в окропі і вгощала чудесною ковбасою юшкою своїх гостей».

З нового року ви маєте змогу читати не тільки «Цікаву газету на вихідні», а й два наші нові всеукраїнські видання, які вже можна виписати на пошті, — це «Читанка для всіх» (передплатний індекс — 60780, у всеукраїнському каталогі шукайте його на 88-й сторінці) і «Так ніхто не кохав» (передплатний індекс — 60779, у каталогі — на с. 82).

має бути два, тож шляхом жеребкування, яке провів доктор економічних наук, професор, головний редактор журналу «Економіст» Василь Анатолійович Голян, по 100 гривень цього разу отримають представниці Волинської області: Валентина Копачинська із села Сільце Горохівського району («Не повірите, але в цей момент, коли читала завдання, саме тримала в руках пульт! У нас вдома два телевізори, то головними в сім'ї — біля двох пультів — бувають і я, і дідусь, і донька, і внучка...») та Богдана Димитрук із Козлинничів, що на Ковельщині, («Оскільки я в декретній відпустці — синочку Ромчику лише 2 роки, — усміхається, — то головна біля пульта зараз я»).

А ось у конкурсів листів на найкращу історію знову тріумфувала Ольга Векерик із села Новий Двір Турійського району, яка отримає 150 гривень призових. Її детальну і пізнавальну історію про пульти друкуємо сьогодні на 10-й сторінці.

Переможців просимо надіслати на адресу редакції копії першої та другої сторінок паспорта та ідентифікаційного коду.

її, героїню цю, ми і заховали, бо самі хотимо впоратися з нею після роботи.

То що у гарбузі?

Слово-відповідь треба надіслати до 23 жовтня тільки у вигляді sms-повідомлення на номери: 0501354776 і 0672829775 (наприклад: «М'яч», «Три ведмеді», «Марина Бойко»).

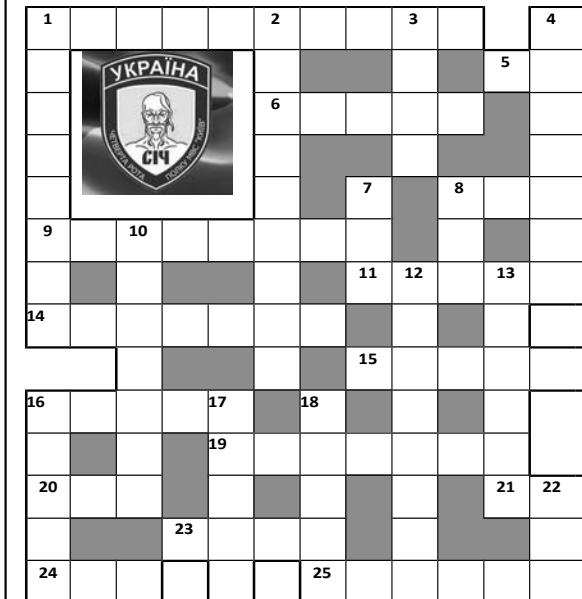
Увага: з одного номера можна відправляти лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні при розіграші призових 200 гривень, якщо правильних відповідей буде більше двох. А ще спеціальний приз — 150 гривень — отримає той, хто в листі на поштову адресу (43025, Луцьк, просп. Волі, 13) чи електронну (tsikava.gazeta@gmail.com) найяскравіше опишe, як шукав чи шукали правильну відповідь.

До зустрічі!

P.S. Ну а щоб виписати «Цікаву газету на вихідні» на 2019 рік, розгорніть всеукраїнський каталог на 88-й сторінці (наш передплатний індекс — 60307, для волинян — 60304, для рівнян — 60312).

КРОСВОРД «КОЗАЦЬКИЙ»

По горизонталі: 1. Велике народно-визвольне повстання селян (1768). 5. Серія літаків Туполєва. 6. Ім'я Лук'яnenka — радянського дисидента. 8. Те саме, що тяма. 9. Палац Дедала на острові Крит (гр. лег.). 11. Дія за значенням облітати. 14. Український обласний центр, у якому є музей космонавтики імені С. П. Корольова. 15. Хореографічна композиція з кількох танців. 16. Умовне зображення окремих діяньок, пунктів оборони. 19. «Прийшла ...? — сиди, чумаче, вдома» (присл.). 20. Ім'я Космодем'янської — радянської комсомолки-диверсантки. 21. Вигук, що має на меті заспокоїти кого-небудь. 23. Плем'я давніх германців. 24. Тиран, мучитель (перен.). 25. Дитя козака.

По вертикалі: 1. Маскування (військ.). 2. Ім'я батька князя Ярослава Мудрого. 3. Богиня перемоги (гр. міф.). 4. Автоматична скорострільна зброя малого калібра. 7. А стало ООС. 8. Вибухова речовина. 10. Артилерійський підрозділ. 12. Підлабузник. 13. Історичний матеріалізм (розм.). 16. Вільна озброєна людина, що жила на півдні України (XV-XVIII ст.). 17. Тимчасова затримка дихання. 18. Вигук, яким викликають когось. 22. Те саме, що імла.

Склад Ярослав РОЙКО,
м. Луцьк.

Відповіді — у наступному номері

ВІДПОВІДІ НА ЧАЙНВОРД ВІД 4 ЖОВТНЯ

1-2. Училика. 2-3. Абетка. 3-4. Адрес. 4-5. Семестр. 5-6. Розклад. 6-7. Директор. 7-8. Радіус. 8-9. Синус. 9-10. Сатира. 10-11. Асистент. 11-12. Технікум. 12-13. Магістр. 13-14. Розум. 14-15. Мова. 15-16. Апокриф. 16-17. Формула. 17-18. Атестат. 18-19. Тест. 19-20. Тиск. 20-21. Клас. 21-22. Статика.

SUDOKU

Правила не складні:
заповніть по-
рожні клітинки
цифрами від
1 до 9 так, щоб у
кожному рядку і
кожному стовпчику
не було одинакових.
Склад
Леонід
МАНЧИНСЬКИЙ.

9	5	3	7	6				
6	5				5			
					1			
7						7		
	4		5	6				
						7		8
2		4						
	6					2		1
1	3		8					

Відповіді
на кросворд
SUDOKU,
опублікований
6 вересня

Відповіді —
у наступному
номері
«Цікавої газети»

8	4	2	5	3	9	7	1	6
5	1	6	8	7	4	9	2	3
9	3	7	2	1	6	4	5	8
2	7	8	1	5	3	6	4	9
3	6	9	4	8	2	1	7	5
4	5	1	9	6	7	8	3	2
7	8	5	3	9	1	2	6	4
1	9	4	6	2	5	3	8	7
6	2	3	7	4	8	5	9	1

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Фото senderosalalma.com.

«А що вам іще потрібно в житті, крім забезпеченості та сексу?»

Відповідь на це запитання змушує аплодувати стоячи!

«Натрапила на теренах мережі на таку претензію одного мужчинки: «Жіночки, а що вам іще потрібно в житті, крім забезпеченості та сексу?» Що ж, закидайте мене камінням, але відповім чесно, чого мені не вистачає

Ганна СЕДЯ

Любий мій, я прагну стабільноті. Бути впевненою в тобі та в завтрашньому дні поруч із тобою. Не просто відчувати, що ти мене любиш, хочу це бачити у всіх вчинках, у твоїх планах на майбутнє, де я не на другому місці, бодай тобі!

Я хочу знати: коли захворію — ти не будеш нервувати і махати ручками, а мені допомагатимеш. Хочу бути впевненою, що зі спокійною душою можу від-

Мені не потрібне визнання твоїх друзів, любов твоєї мами, схвалення твоєї собаки.

пустити тебе в будь-яку точку планети і не переживати, що там є інші жінки.

Мені потрібна від тебе конкретика, не треба морочити мені голову, я не буду чекати, коли ти дозріеш, переживеш третю кризу, виплатиш кредит (чи які ще там у тебе відмазки), щоб нейти в страшне місце під назвою рагс.

Я не пояснюватиму дітям, що тато в нас нерішучий і всього боїться, що в нього знову депресія, яка лікується униканням своєї

сім'ї, і його треба поїти пивком у гаражі з такими ж депресивними дружками.

Не хочу оглянутися й усвідомити, що витратила свій час даремно. Мені не потрібне визнання твоїх друзів, любов твоєї мами, схвалення твоєї собаки. Мені всього лише не вистачає в тобі чоловіка, і річ тут не в забезпеченості й не в сексі.

Якщо ти боягуз і не можеш бути відповідальним, то нехай у тебе і 25 см, нехай цілий статок — у твій бік навіть не гляну. Мені чоловік потрібен, а не гаманець із сантиметрами.

Це все — можете закидати мене помідорами».

А ви як думаете? Чекаємо ваших відгуків на поштову адресу (43 025, Луцьк, просп. Волі, 13) чи електронну (tsikava.gazeta@gmail.com).

kluber.com.ua.

Усміхнітесь!

:)) :)) :))
Старенький хворий Сьома після інфаркту запитує лікаря:
— Лікарю, чи можу я вже почати бігати за жінками?
— Бігати — ні в якому разі!
Волочитися — будь ласка.
:)) :)) :))

Приходить поліцейський із нічного чергування. Тільки роздягнувшись, дружина й каже:

— Васю, сходи в магазин по хліб.
Той знову одягає форму й іде в нічний ларьок.
Продавець його питає:
— Тебе що — з роботи звільнили?
— ?
— На тобі форма пожежника.
:)) :)) :))
Двоє чоловіків розмовляють:

— Не розумію, як це написити до поросячого вереску?

— Це означає багато випити.

— А де вереск?

— Це потім, коли додому прийдеш, до дружини.
:)) :)) :))

Кореспондент газети запитує в даішника:

— Скажіть, а чому у вас паличка з білими і чорними смугами?

— Бо у водіїв не завжди бувають гроши.

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРИАЛ

Фатальна жінка

Яблука вражали своєю незвичайністю. Кожне з них було ніби точкою копією того, едемського, яким свого часу єва спокусила Адама. Великі, червоні, вони навіть через прозору торбину здавалися соковитими й ароматними. Плодам було тісно. Лежачи звабливою купкою, вони, напевно, зібрали всі свої сили, напружилися і... торбinka тріснула. Червонобокі застрибали по салону тролейбуса, збираючись вийти з нього на першій зупинці й запалати на снігу солодким полум'ям

Леся СМОЛКІ

Висока дівчина років двадцяти семи розгублено дивилася, як втікають від неї куплені кілька хвилин тому гарячі кульки, внутрішнє тепло яких не змогла погасити навіть ця холодна зима. У салоні, крім нас, не було нікого. Тролейбус наблизився до кінцевої зупинки, де на нього з нетерпінням, підстрибуючи і тупаючи ногами, лаючись, чекала добра сотня пасажирів, яка збиралася ордою полонити «рогатий» транспорт. Дівчина запитально-прохально подивилася на мене. Погляд не потребував розшифрування:

«Допоможіть», — читалося в зініцях її красивих очей. «Тільки в обмін на номер телефону», — зважився я, кинувшись допомагати виловлювати втікачів-невдах, які через хвилину червоноспинною отарою були загнані до іншого, більш надійного скову — відкрив свій порожній дипломат, і ми швидко посыдали в нього едемську звабу. «Тепер вам треба сказати і свою адресу, — нахабно наполягав я, — а мені — провести вас додому».

Дівчина уважно глянула на мене. А я ж таки нівроку парубок. Симпатичний, широкоплечий, стильний. Всі плюси. Вона кивнула на знак згоди. Взяла мене під руку, і ми вийшли з тролейбуса, біля якого вже шаленів замерзлий натовп.

Удома вона одягла шовковий халат і стала ще привабливішою й недосяжнішою. Тепер я зрозумів значення виразу «Кохання з першого погляду». А ще подумав, яке щастя, що вчора напідпитку не освідчився Наталці — простій, розумній, дотепній і симпатичній дівчині, бо що б мав казати їй сьогодні: «Вибач, зустрів іншу».

Чарівну дівчину звали Галиною. Це ім'я їй страшенно не подобалося. Вона вважала його старомодним і допотопним, тому й замінила більш звучним — Ангеліна, для своїх просто — Ангел. Адже в школі тільки чула зі всіх сторін — Галка, так, що хотілося часом вхопити якусь

бліскучу дрібничку і каркнути поворонячому.

Розмовляючи, я мав змогу роздивитися свого Ангела. У дівчини було довге руде волосся і велики променисті блакитні очі. Вони на-

Чарівну дівчину звали Галиною. Це ім'я їй страшенно не подобалося. Вона вважала його старомодним і допотопним, тому й замінила більш звучним — Ангеліна.

близилися до моїх, і все, що хвилювало мою душу раніше, перестало існувати, здалося несуттєвим і непотрібним. Не вартим уваги.

Наталку тепер обминав десятою дорогою, хоча це не завжди вдавалося — працюємо ж на одному заводі. А при зустрічах робив стурбованій вигляд і посилається на невідкладні справи. Та ось настала хвилина, коли діватися було нікуди. Отож, знаючи, що згодом працюватиму в іншому місці, сказав дівчині, що скоро вийду за кордон.

Захопившись Ангелом, я не міг обходитися без неї ні хвилини. Телефонував із роботи, заходив в обідню перерву, чекав вечірніх зустрічей і вів у такі бари, де частенько кучкувалися мої співробітники — хай дивляться і заздрять. Якось, зайшовши до ресторану, побачив там одного з трьох своїх найкращих приятелів, Гната, миловидного, впевнено-го в собі хлопця, який відзначався вмінням жити на широку ногу. Мені одразу ж не сподобалося те, як він почав уважно роздивлятися Ангеліну, неначе якийсь раритет, тоді розпитувати про неї. Я не витримав і сердито запитав, навіть йому потрібна вся ця інформація.

Закінчення на с. 6

